

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsehkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A végrehajtásról.

Irta: K. Nagy Sándor kir. törvényszéki bíró.

Bizonyára nem veszik rossz néven, hogy ha a mindennapi foglalkozásunk teréről lecsapva, betekintünk oda, a hol nem életről vagy halálról, nem testi épiségről vagy egészségről, nem a közrendet és közbiztonságot megtámadó egyének bírói kézbeadásáról és megbüntetéséről van szó: hanem csupán vagyoni kérdésről, a melynek vitája sokszor még talán visszataszítóbb a bűnök némelyikénél, melyeket a meg nem fékezett indulat, a forró vér és a meggondolatlanság idéz elő.

Tekintsünk be a polgári törvénykezés életébe, a hol most olyan újítások történtek, melyek bivatva vannak védelmezni az emberek magéltetését, még akkor is, ha körülményeik adósságokba sodorták.

A új végrehajtási törvényt értem, melyet most az életbelépés küszöbén nem felesleges szelöztetni.

Nem óhajtom én, hogy a csendőröknek szükségük legyen erre, de ha mégis vagy most, vagy a polgári életben érintkezésbe kellene jönni ezzel a törvénnyel: bizony hasznát veszik annak a rövid ideig tartó fúradásnak, melyet ennek elolvasása okoz.

Ugyis csak azokról a részekről szólok, melyek minden adósságot — tekintet nélkül foglalkozására — egyaránt érdekelnek, vagy a fegyveres erő és csendőrség tagjait különösebben érintik.

Vagy nem kívánatos-e tudni mindenkinek, hogy ha végrehajtást vezetnek ellene, mik nem foglalhatók le az ő házában? Bizony, tudnia kell ezt, hogy törvényes fegyvorrrel védhesse a saját és hozzátartozói jogait, a saját és családja megéltetését.

Mert a törvény még az elhirtelenkedés, a könnyelműség ellen is védi az adósságot, midőn kimondja, hogy a végrehajtás alól kivett tárgyak még a végrehajtást szenvedő hitelezésével sem foglalhatók le.

A végrehajtás alól pedig ki vannak véve:

rendjelek, értelmpénzek és egyéb díszjelek;

a köz- vagy magánhivatalhoz, intézethez vagy üzlethez tartozó pecsétnyomók, bélyegzők, irományok, feljegyzési, üzleti és egyéb könyvek, valamint a köz- vagy magánhivatalhoz tartozó más felszerelések;

a közszolgálat teljesítéséhez, valamint a hivatás gyakorlásához szükséges egyenruha-, úpszintén a vallási

szertartásokat teljesítő személyeknek hivatásuk gyakorlásában előírt ruházata;

a fegyveres erőhöz, csendőrséghez, valamint egyéb hatósági őrszemélyzethez tartozó egyének fegyvere, felszerelése, szerzsámai, műszerei, kocsjai és lovai, a mennyiben a szolgálathoz tartoznak;

a végrehajtást szenvedőnek és háznépének a háztartáshoz szükséges házi- és konyhabutor, edények, főző- és evőeszközök, kályhák, tüzhelyek, a ruházkodáshoz szükséges tárgyak, a szükséges ág- és fehérművek;

a végrehajtást szenvedőnek és háznépének betegsége vagy testi fogyatkozása okából szükséges gyógy- s egyéb szerek és segédeszközök;

a végrehajtást szenvedőnek és háznépének iskolai könyvei és taneszközei;

a végrehajtást szenvedőnek és háznépének egy havi időtartamra szükséges élelmi-, tüzelő- és világítószerek, ezek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzésükhöz szükséges összeg;

annyi készpénz, a mennyivel a végrehajtást szenvedőnek és háznépének szükséges lakásbére egy negyedévre fedezhető;

a végrehajtást szenvedőnek választása szerint: egy tehén, vagy négy juh, vagy négy kecske, vagy négy sertés, úgyszintén ezen állatok részére félévi takarmány, szalma, alom, ezeknek hiányában pedig a lefoglalható készpénzből a beszerzéshez szükséges összeg;

azoknál a személyeknél, a kiknek járandóságai egészben vagy részben le nem foglalhatók, a náluk talált készpénzből olyan összeg, a mely a végrehajtás foganatosításától a járandóság legközelebbi esedékességéig terjedő időre a le nem foglalható járandóság összegének megfelelő.

Ezek általánosságban a végrehajtás alól kivett tárgyak (2. §.) mellőzve a templomi, vallási, tisztviselői, gyógyszerári, kórházi, iparosi, kézművesi, mezői gazdasági dolgokra vonatkozó intézkedéseket, melyek a csendőri életre nem tartoznak.

Meg kell azonban itt jegyezni, hogy habár a felsorolt tárgyak törvény szerint ki vannak véve a foglalás alól: bizonyos esetekre azok mégis egészen, vagy részben lefoglalhatók.

Ha a végrehajtás a dolog vételárának behajtása végett rendeltetik el és a végrehajtató kerelmére a végre-

Villamos és gőzre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb. míg **Reményt** legújabb katalógusát át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjlanul. Kívétel a világ minden részébe ugyan és kizárólag. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerül.

bajtást elrendelő bíróság a végrehajtást elrendelő végzésben, vagy külön végzésben az illető dolgot lefoglalhatónak kimondja, akkor az lefoglalható. Példát mondok. Cs. B. megnősülése alkalmával megrendelt D. L. asztalosnál két szekrényt, két ágyat és egy mosdót, de a fizetési határidő lejártával nem fizetvén ki ezek árát, az asztalos őt a vételárért beperelte és kérte a bíróságot, hogy a végzésében mondja ki, miként e követeléséért a tőle való két szekrény, két ágy és egy mosdó lefoglalható legyen: ekkor aztán mindezeket lefoglalhatja, habár Cs. B. a földre szorulna is az ágyból. Viszont azonban ha az asztalos olyan butorok vételáráért perelné be Cs. B.-t, a melyek már nincsenek meg ennél, hanem tuladott rajtuk és mást vett helyettük: akkor ezeket a kicserélt butorokat lefoglalni nem szabad.

A törvénytelen gyermek javára megállapított tartás végett, vagy annak javára, a kinek tartására a végrehajtást szenvedett a törvénytelen, vagy törvényes gyakorlatnál fogva kötelezve van (pl. szülő, gyermek, külön-élő feleség) annak a készpénzösszegnek fele szintén lefoglalható, a mely különben az egybavi időtartamra szükséges élelmi-, tüzelő- és világítószerekre, vagy egy negyedévi lakbérre, vagy a le nem foglalható állatok félévi élelmezésére, vagy a fizetési járandóság legközelebbi esedékességéig törvény szerint fenbagyandó lenne.

A törvény olcsóbbá teszi a végrehajtást, midőn kimondja, hogy oly végrehajtás esetében, mely száz koronát meg nem haladó pénzüsszeg behajtására irányul, a végrehajtást szenvedő a végrehajtató, vagy képviselőjének a foganatosításakor felmerült költségeit fizetni nem tartozik.

Ha a végrehajtó szabályellenesen jár el: előterjesztéssel kell élni eljárása ellen s ezt az előterjesztést a sérelmes eljárás foganatosításakor a végrehajtó előtt is meg lehet tenni, a ki ezt jegyzőkönyvbe foglalja.

A fegyveres erőhöz és csendőrséghez tartozó személyek, a közszolgálatban alkalmazott altisztek és szolgák rendes fizetésének és fizetés természetével bíró bármily czímen élvezett pótlekának, valamint várakozási illetékének legfőbb egyharmada és ez is csak úgy vehető végrehajtás alá, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi kétezer korona a foglaláson túl is érintetlenül maradjon. Lakpénze csakis lakbérkövetelés fejében foglalható le. A szolgálat után járó más járandóságaik egyáltalán le nem foglalhatók.

Ugyancsak a fegyveres erőhöz és csendőrséghez tartozó személyeknek nyugdíja, vagy kegydíja, úgyszintén a nyugalmaztatás folytán járó személyes pótdíja, legfeljebb egyharmadrész erejéig foglalható le és ez is csak úgy, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi ezerkétszáz korona megmaradjon.

A nyugdíj helyett kapott végkielégítés, vagy a katonai rang elvesztésével kapott kegydíj: a végrehajtási foglalás tekintetében a nyugdíjjal egyenlő.

A katonai és csendőri özvegyek nyugdíja, kegydíja, végkielégítése, nyugdíj megváltása, úgyszintén a nevelési járulékok egyáltalában nem foglalhatóak le.

A katonai házassági biztosíték kamatainak csak egyharmada és ez is csak úgy foglalható le, hogy a kamatokból egy évre ezerkétszáz korona a végrehajtás alól mentes maradjon. Azonban ha ez a végrehajtás a feleség vagy gyermek tartása miatt van elrendelve: akkor a katonai házassági biztosíték kamatai korlátlanul lefoglalhatók.

Ha a végrehajtás a törvénytelen gyermek javára megállapított, vagy az adós ellen feleségét, fel vagy lemenő rokonait illető tartás miatt foganatosított: akkor a végrehajtást szenvedő, fizetéséből és fizetés természetével bíró pótlekából, valamint várakozási illetékéből már a különben foglalásmentes kétezer koronából ennek fele része szintén lefoglalható lenne s így csak ezer koronát hagynának meg, a nyugdíjból (kegydíjából), személyes pótdíjából pedig nem ezerkétszáz koronát hagynának fenn a részére, mert felerésze ennek is lefoglalható lenne, hanem csak hatszáz koronát.

Hangos szóval mondom, hogy a katonai legénység járandóságai végrehajtás alá nem vonhatók.

A kíváncsiság kielégítésére még megjegyzem, hogy a polgári életben a napidíjnak csak az öt koronát meghaladó része vonható végrehajtás alá, kivéve azt az esetet, midőn a követelés a végrehajtást szenvedőnek vagy családjának élelmezéséből és lakbérletéből származik, a mikor a napidíjából az öt korona fele is lefoglalható.

Ugy-e, földim, nem fél az ingatlanának elárverelésétől? No hát akkor nem is beszélek erről. Különben ha arra kerülne a sor: mint mindenben, úgy ebben a kérdésben is szívesen adok felvilágosítást, ha hozzám fordul.

Most elégnek tartottam ennyi felvilágosítást adni a végrehajtásról.

A lóköető.

Irta: Máthé Miklos törzsrőmester.

Aki csak ezelőtt 4—5 évtizeddel látta a nagy magyar Alföldet, ma alig ismerne rá. Hire se volt akkor még annak a sok apró-cseprő tanyának. Sőt még nagyobb uradalmi major is csak elvétve akadt. Félnapos járóföldre is elmehetett a vándor, míg egyebet talált pásztorcserejénél vagy a pásztorok találkozó és mulatóhelyeül szolgáló egy-egy utszéli csárdánál. A Duna-Tisza közén és a Tiszántúli részen tagosítatlan birtokok voltak s egy-egy jómodu gazdának, kisebb-nagyobb darabokban, szétszórtan 40—50 belyen is volt a birtoka. Terményeit is, miután a község vagy város volt a központ, ide hordta be. Szántóföldnek csak a közelebb fekvő birtokait használta a gazda, mert a tavaszi és őszi időben, az országszerte levő rosszabbnál-rosszabb utakon alig va gyéppen nem is lehetett a nagy távolságról a terményt betárolni.

Igy aztán nem csoda, ha a nagy alföldi városok nagy

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmákosabb migráint és fejfájást elműasztja. Ára K 1.20. Kapható minden gyógyszertárban és drogeriában.

Készítette Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítás.

kiterjedésű határainak távolos részén parlagon hevert az istenáldotta humus. Ezeket általánosan kaszálóknak, de leginkább legelőnek használták. Egy-egy nagyobb városnak ezekre menő gulyája, ménese járta a távolos határrészt. Kora tavasztól késő őszig se látta a gazda a gulyára, ménesre kicsapott jószágát. De még ha látta is, csak a czimeres bélyegekről ismerhetett rá, úgy megszépült a bozontoszörű tinó és csikó az erőtadó kövér pásziton.

A pásztor azonban ismerte mind. Híresek voltak pásztoraink eme ritkaságszámba menő tulajdonságukról. A tulajdonos vagy cseléd jó félnapig is elbolyonghatott a gulya vagy a ménes közt, míg egy darab csikóját vagy tinóját megtalálta. A sasszemű gulyás és csikós pedig csak szétnézett az őrizete alatt levő falka között, rövid félóra alatt 15—20 darabot is kiolvasott az ámuló gazdának. Be is tudott számolni ősszel egytől-egyig a rábizott jószággal, ha csak valamely ügyes betyár vagy lóköti ki nem játszotta az éberségét és meg nem dézsmálta a falkát.

Mert hát nagyon sok ellensége volt akkor a pásztor-embernek, a ki különben maga se volt mindig valami tiszta kezű egyéniség. De nem is lehetett, mert másként hogy tudta volna megfizetni azt a sok jószágot, a mit egyszer-mászor még a legéberebb vigyázat mellett is elloptak tőle. Segíts magadon, az Isten is megsegít! gondolá a pásztor. És, ha hiány mutatkozott a ménesben vagy a gulyában, hát csak egy jó alkalmat vagy egy még jobb ismerőst várt s ha másként nem tudta visszakeríteni az ellopott jószágot, hát a már nem szokatlan uton szerzett vagy szerzetett helyette másikat. És vagy ezzel számolt be ősszel a gazdának vagy ha ez nem volt hajlandó az így szerzett jószágot elfogadni, eladta és pénzzel fizette meg a kárt.

Ilyen körülmények és az akkori közbiztonsági viszonyok mellett nem csoda, ha valósággal napirenden volt a lókötiés, a jószáglopás. Azon nem igen kellett törni a fejét a tettesnek, hogy miként tud tanulni a lopott jószágon. Járlatot kapott, ha szüksége volt rá, a mennyi kellett, de eladhatta járlat nélkül is. Ebben se volt még akkor oly szigorú korlátozás, mint manapság. A bélyegtelen tinóra, csikóra ráfogta az eladó, hogy a saját nevelése. S a tisztviselő bizony nem igen érdeklődött, vajjon igazat mond-e az atyafi, hanem egyszerűen kiadta a járlatot a bementett leírás alapján s hajthatták a jószágot a vásárra.

De nemcsak a gulyákat és méneseket keresték fel az alföldi betyárok, hanem ellátogattak a nagyobb majorokba és városokba is. És, ha valakinek szép fajta lovai vagy ökrei voltak, éppen úgy nem volt tőlük biztonságban a záros istállóban, mint a legelőn. A nagyobb uradalmak legtöbbször akként segítettek magukon, hogy konvencziót fizettek a betyárnak és lókötiének, csak hogy a gyakorta előfordulható meglopotást elkerülhessék.

Mindenek felett azonban a lókötiés virágzott. Ebben valóságos cserekereskedés fejlődött ki a lókötiés és organdák között. A pusztai csárdák és pásztorcserevények, ugyisintén a pusztai csészházak valóságos közvetítő és továbbító állomásai voltak ezeknek. Nem kellett messze fáradni a lopott jószággal, átadták az ott előzetes értécsítés folytán rájuk várakozó czinkostársaknak s azok vagy ott kicserélték a más helyen lopott jószággal, vagy vitték tovább és ha pénz járt érte, ugyanígy számoltak el azzal is. A mit a Tiszántul loptak, azt vitték a Bácskába vagy a Dunántulra s viszont. Ki ismert rá a

negyedik-ötödik vármegyében a lopott jószágra? S ha véletlenül a megkárosított gazda utána jött, már jó előre megelőzte a híre és mire a gyanúsítottokhoz érkezett a vármegye embereivel, a keresett csikónak, tinónak csak hülthelyét találták. Különösen a lovat jól lehet hajtani akár kocsiban, akár hátánulve. És, ha csak egy félnapig előbb értesülhetett is a tolvaj vagy az orgazda a közeledő veszélyről, már volt ideje bárhova elszállítani. Nem is kellett messzire vinnie, csak a legközelebbi jól ismert tolvaj-állomásig. Ott hagyta a jó barátjára s ő maga hazatért. A jó barát aztán vitte tovább, adta máskézzre, úgy, hogy a gyanúsított nyugodtan fogadhatta a kereső jövevényeket. Ő otthon volt, nem járt sehoh, igazolta alibijét egy másik jó baráttal vagy éppen valamely pusztai korcsmárossal, a ki megesküdtött és sokszor a legtisztább lelkiismerettel is esküdhetett, hogy ekkor és akkor X. vagy Y. nála mulatott; vagy a pásztor társaival, a kik között mindig akadott jó barát, mert hát czinkostársak lévén, a kéz kezét mos elve alapján naponta szükség lehetett egymás kisegítésére. S hol volt már ekkor a keresett jószág? Valahol a harmadik vármegyében.

Hanem mindezeknek vége lett. A pandurvilágnak leáldozott s a Rádai-korszak elmúltával — a mely idő alatt ugyan alaposan meg volt bénítva a betyárok, lókötiök működése — a jólszervezett csendőrség vette át a közbiztonsági szolgálat teljesítését az egész ország területén. A birtokok tagosítása folytán a nagy üres puszták is megnépesedtek s tanyák épültek mindenfelé. Ma már nem mehet messze a tolvaj a lopott lóval a cserélési veszélye nélkül. El sem adhatja és ki sem cserélheti oly könnyen, mert amannak is emennek is járlatra van szüksége, hogy megtarthassák vagy továbbithassák. A járletszerzés pedig nagyon meg van nehezítve. Megkérdik, hogy mikor, hol és kitől szerezte a jószágot s ha a maga nevelésének állítja, két, elfogadható hitelességű tanuval kell igazolnia ezt is.

Ilyen szigorú felügyelet mellett teljesen pnsztulásnak indult a lókötiök fajtája. Még akad immitt-amott egy-egy vállalkozó szellemű, valószínűleg a régi tanítványából visszamaradt kapczabetyár, a ki hol itt, hol amott megpróbálkozik, elvisz egy-két lovat, de csak ritkán szállithatja messzire. Legtöbbször el kell csapnia, csak hogy ő maga itt-ott bujkálva az elfogatástól megmenekülhessen.

Ebből a fajtából való volt a cikkünk böse: Nemes Nagy Ferenc is.

Csikós vagy gulyásbojtár volt a hódmezővásárhelyi és szegedi nagy pusztákon, a mikortól kezdve csak elbirta a botot és meg tudta ülni a lovat. Itt tanulta és szokta meg a lólopást is. Az ujabbkori csikós és gulyás-gazdák azonban nem igen szerették a ragadósközű bojtárt, mert gyakorta kellemetlenségük volt miatta. S így bizony sokszor kereset nélkül volt a már emberré növekedett Nagy Ferenc. Ilyenkor aztán kereset után kellett néznie. És mivel dolgozni nem igen szeretett, hát folytatta a mesterségét, a ló- és marhalopást. Kétizben is be volt zárva ilyenemű lopásokért, hosszabb időre, de ha kiszabadult és kereset nélkül állott, hát ismét csak lopott. Így aztán egész hirhedt alakká nőtte ki magát s bizony sok dolgot adott meg a mult század 90-es éveiben is a csendőrségnek, különösen Hefner Jakab, ma már nyugdíjazott őrmester, kisteleki őrsparancsnoknak.

Nemes Nagy Ferenc ugyanis kisteleki születésű volt

A legjobb órák,

legszebbek, egyszerűtől a legdrágábig, ugy kézzel, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrásnál Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

és néha-néha, mikor kereset nélkül állott, otthon is tartózkodott. Működési körét azonban Csongrád megyén kívül kiterjesztette a szomszédos vármegyékre is. Összeköttetése volt mindenfelé. Az egyik megyében lopott jószágot jól és hamar tudta értékesíteni a másikban vagy harmadikban.

Hefner őrmester jól ismerte Nagy Ferenczet és összeköttetéseit is. Nyilvántartotta mindig, ha szabadon volt, hogy szolgálatban van-e s hol, kinél szolgál. Nagy Ferencz tudta ezt jól. Éppen ezért, hogy az ellenőrzést kikerülhesse, csak keveset tartózkodott Kisteleken, még ha kereset nélkül volt is. Hanem ismerőseinél és orgazdáinál buzta meg magát tanyákon és pusztákon, idegen határban. Különösen, ha üzlethez fogott és tudta, hogy már keresik, úgy eltűnt, hogy hónapok teltek belé, mire előkeríthették.

1898. évben is, hosszabb tartamu fegyházbüntetésből szabadulva, egy darabig mint gulyásaszámadó Hódmezővásárhelyen szolgált. De folytonos csavargásai miatt már június havában elbocsátotta a gulyásgazda. Ettől az időtől fogva megkezdődtek a lólopások. És mintegy négybónapi idő alatt 17 darab, 3700 korona értékű lovat és egy darab 140 K értékű kocsit lopott el Pest, Csongrád és Bács-Bodrog megyék területéről, anélkül, hogy csak egynek is nyomára tudtak volna akadni.

Ezekben a lopásokban az illetékes őrsparancsnokságok hosszabb nyomozásokat folytattak, de mindig eredmény nélkül. A lovak leírásait az illetékes őrs- és szakasparancsnokságok a szomszédos őrs- és szakasparancsnokságokkal közölték s ekként a legkiterjedtebb nyomozást folytatták a tettesek után, de eredmény csak nem mutatkozott. E körözések folytán Hefner Jakab őrmester is tudomást szerzett a lólopásokról s mindjárt tudta, hogy itt csak Nemes Nagy Ferencz keze működik, mivel tudomása volt már előzetesen arról is, hogy elbocsátották a szolgálatból.

Mozgósította is beugóit minden irányban, de semmiképpen sem tudta a hollétét kipubatolni. Erre aztán szakasparancsnoka útján köröztette Nagy Ferencz személyleírását a szomszédos megyék őrséinél, mert tisztában volt vele, hogy valamely idegen őrskörletben lakó ismeretlen czinkostársánál tartózkodhatik ily sokáig felfedezetlenül.

Jó ideig ennek a körözésnek se volt semmi eredménye. Október hóban azonban Kupás Márton őrmester, akkori kiskunmajsai őrsparancsnoknak sikerült Nagy Ferenczet egy, a halasi pusztákon lakó ismert közártalmu egyénnél meglepni és elfogni. Akkor is két darab kötőfék volt nála s a mint beismerte, egy újabb lólopást tervezett.

Kupás őrmester erről táviratilag értesítette Hefner őrmestert s ez utóbbinak szintén távirati megkeresésére Kistelekre kísérte Nagy Ferenczet. És megkezdtek a bosszantartó és Pest, Csongrád, Bács-Bodrog és Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyékre kiterjedő nyomozást. S bár Hefner őrmesterek mindenfelé kiterjedő összeköttetéseinek fogva sikeresen és fennakadás nélkül bonyolították le ezt a négy vármegye területére kiterjedő nyomozást, mégis 29 nap telt belé, míg teljesen befejezték.

A nyomozás eleinte nehezen ment, mert Nemes Nagy Ferencz tagadt konokul s hallani sem akart arról, hogy a vele közölt károsok lovait ő lopta volna el. De mikor már látta, hogy Hefner őrmester jó nyomon halad s nebány ló már meg is került és a többiekre nézve is olyan bizonyítékok állottak az őrmester rendelkezésére, hogy a további tagadással célt nem érhet,

beismerte a lopásokat és megnevezte egyes bűntársait és az orgazdákat is.

Igen, ám, de ezek közül csak azok tettek beismerést, a kiknél a lopott lovat vagy lovakat megtalálták. A kik már tudhattak a lopott jószágon, tagadtak körömszakadtáig mindent, még azt is, hogy Nemes Nagy Ferenczet valaha ismerték vagy csak látták volna is. Sőt akadt olyan is köztük, a ki, mikor észrevette, hogy a jól fonott háló szűkebbre-szűkebbre szorul körülötte, a nála volt lovat méreggel iparkodott elpusztítani, mások pedig a lovat bitangságba csapva, iparkodtak a gyanút elhárítani magokról.

De hiába való volt minden igyekezetük. Hefner őrmester társaival oly kiszámítva és oly váratlanul csapott le rájuk, hogy mire a lovakat elcsaphatták vagy elpusztíthatták volna, már fogva voltak. Ha egyik napon Hódmezővásárhelyen nyomozott vagy folytatott kikérdezéseket, másnapra már Zentán, Ókanizsán vagy Kiskunfélegyházán, esetleg Kecskeméten termett s előre küldött egymástérő távirataival úgy készenlétbe helyezte az illetékes csendőrséget, vagy rendőrséget, hogy megérkezésekor csak rendelkeznie kellett velök. A rendőrkapitányságok már jól ismerték Hefner őrmestert és működését s a legnagyobb előzékenységgel bocsátották rendelkezésére úgy a rendőrséget, mint minden szükséges adatot. Így aztán majdnem minden orgazdánál ottérte még a keresett lovat, a melyeknek pedig azt eladnia vagy bitangságba csapnia sikerült, azokra bámulatos bizossággal derítette rá a tettességet vagy bűnrészeséget megfelelő bizonyítékok beszerzésével és tanuvalomásokkal.

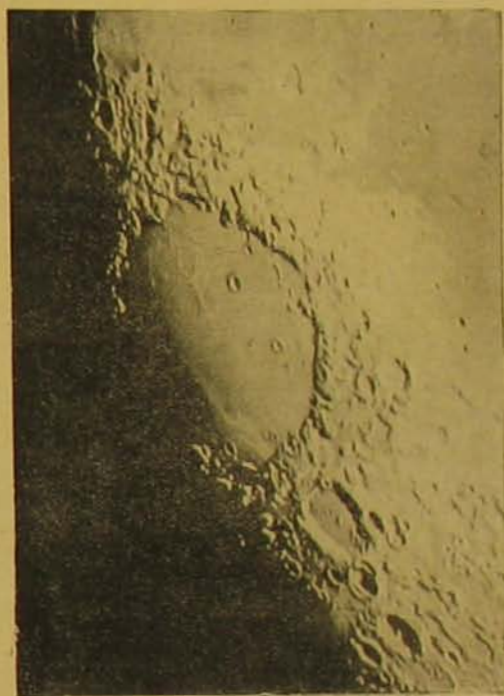
Ennek a rendkívüli ügyességgel és szakavatottsággal vezetett nyomozásnak meg is lett a kívánt eredménye.

B. A. hódmezővásárhelyi lakosnál három darab lovat és egy kocsit, B. S. ugyanottani lakosnál két darab lovat, Cs. Gy. ókanizsai lakosnál három darab, Zs. I. szintén ottani lakosnál két darab, L. M. kiskunfélegyházi lakosnál 1 da ab, T. J. zentai lakosnál egy darab s végül bitangságban három darab lovat találtak meg és azt is kiderítették, hogy ezeket kik csapták el. Az ellopott 17 darab ló közül csak kettő nem került meg, de ezek egyikéről is megállapították, hogy Zs. I., a kinél volt, méreggel pusztította el és a Tiszába dobta, a másikat pedig Szlavoniába szállíttatta el, hol nyoma is vezetett. Azt azonban megállapították, hogy ki vitte oda.

A nyomozás eredményének megfelelőleg Nemes Nagy Ferencz és társai összesen nyolczan lettek letartóztatva és az illetékes kir. ügyészségeknek részben a nyomozás során, részben annak befejeztével átadva. De mivel a legtöbb lopás a kecskeméti kir. törvényszék joghatósági területén követtetett el, ez itélkezett felettük s hosszabbtartamu szabadságvesztés büntetések kimondásával megszabadította tőlük az Alföld nagy részét és visszavonta a vagyonukért aggódó gazdák és az ezen vidéki csendőség nyugalalmát is hosszabb időre.

Hefner Jakab őrmester azóta nyugállományba vonult. De jó hire, melyet számtalan és szép eredményeivel úgy magának, mint a testületnek szerzett, még sokáig közbeszéd tárgyát képezi a lakosság között. Kupás Márton, Nagy Mibály és Nagy István őrmesterek azonban még ma is tagjai a testületnek s basznoa, tövékeny és eredményes működésükkel öregbitik annak jó hírnevét és becaülését.

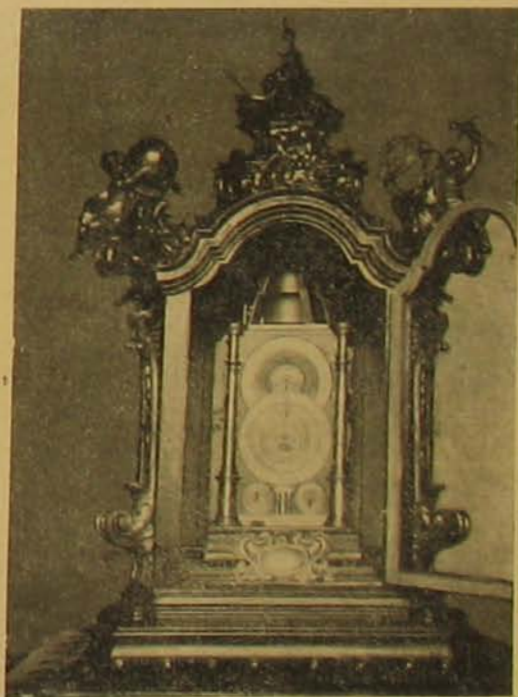

Fölvételek a holdról a prágai obszervatóriumban.

Jeladás a déli ágyulövésre.

A Trautmansdorf-féle óra 1596-ból.

A prágai csillagórából.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A végzetes bőregérvadászat.

Írta: Szényei Károly csendőrmester.

Nagy volt a felháborodás 1902. év nyarán a Nagybecskerek közelében fekvő Melencze, Kumán és Szerbelemér községek presbiteriumaiban, nemkülönben az illetékes csendőrörsökön is, mert alig néhány hét alatt egymásután fosztották ki hivatalan kezek az említett községek templomainak kegyes özőlokra gyűjtő pénzperselyeit.

Az önbuzgalomból és felsőbb helyről nyert parancs alapján megtartott gyakori lesállítások teljesen meddők maradtak, sőt a presbiteriumok által a templomban elrejtett éjjeli órök őrködése sem segített a dolgon, mert a szerbeleméri templom perselyeit az éber őrködés dacára is ismételten kifosztották.

A nyár vége felé járt már az idő, midőn egy vasárnap éji fél két óra tájban Szerbaradác községből egy hivatalos levelet hozott az előfogatás a szerbeleméri őrsre, melyben az ottani előljáróság arról értesítette az őrsöt, hogy templomukban a déli harangozás alkalmával egy suhanczot vett észre elbujva, s azt ők elfogták, de miután hülyének mutatja magát, valami turpisságot vélnék a dologban, kéri tehát az őrsöt, hogy az előfogatag egy járót küldjön ki.

Az őrsön akkor mint II-od altiszt szolgáltam, s engem és Szócs József csendőrt vezényelt ki őrsparancsnokom Szerbaradácra.

Szerbaradácra érkezve, a községi fogdában biztonságba helyezve volt suhanczot előveztettem s kikérdezéséhez fogtam.

A suhancz, aki hülyének mutatta magát, ravaszkodó, sunyi mosolyal fogadta kérdéseimet, s azt adta elő, hogy neve Grósiu Alexa, Melencze községben lakik s azért ment fel a toronyba, hogy ott bőregeret (denevért) fogjon, mert Melenczén borbélyüzletet nyitott s azt hallotta, hogy ha az üzlet helyiségében bőregeret szerez ki, az üzlethez nagyobb szerencséje lesz. Hülyének pedig azért mutatta magát, mert azt hitte, hogy akkor az előjáróságtól könnyebben megszabadul s azért nem akarta magát megnevezni, mert Szerbaradácra azért jött, hogy megnősüljön s ha nevét megtudják, nevétség tárgya lesz.

Grósiu Alexa eme bemondásával valósággal remekelt, mert a babonára hajló szerb nemzetiségű községelőjárósági tagok között néhányan azonnal bizonyították, hogy bizony ők is tudják azt, hogy a falra kiszegezett szárnyas egér szerencsét hoz a házhoz, csakhogy nagyon bajos reá szert tenni.

Most már vagy hitelt adok a mesének és a borbélyt szabadon bocsájtom, vagy távirati kérdést intézek a melenczei őrshez a borbély személyét illetőleg.

Az utóbbi módot választottam. Hogy azonban a távirati választ egészen télenül ne várjuk, a borbély alapos megmozgatásához fogtam, de egy régi 25 krajczáros, 2 drb régi tizkrajczáros s pár filléres kívül semmi különöst nem találtam nála, a mikről azt állította, hogy emlék gyanánt tartja a régi pénzdarabokat.

Ezalatt megjött a távirati válasz is, hogy az illető tényleg borbély-mester s az nap reggel Nagybecskerekre utazott; egyébként jóra való, tisztességes ember.

Most már teljesen rendben volt a dolog s a borbélyt már-már elakartam bocsátani, mikor eszembe jutott, hogy mit keres ő Szerbaradácson, holott odahaza azt mondta, hogy Nagybecskerekre utazik. Meg is kérdeztem ez iránt, de minden meglepetés nélkül a legderültebb mosolyal magyarázgatta, hogy Szerbaradácra felcségnék való leányt nézni jött s nem akarta odahaza ezt a tervét senkivel sem közölni. Szerbaradácson ugyanis egy távoli rokona van, a ki már régebben ajánlott neki feleségnek való leányt s most ez alkalommal a mondott czélből azt látogatta meg.

De mivel ezt a távoli rokonát nem tudta megnevezni, gyanúsá lett előttem s felszólítottam, hogy vezessen el hozzá, ha tudja a lakását. El is mentünk.

S tényleg igaza volt a borbélynak, mert előadását rokona

is megerősítette; de szerencsétlenségére a bőbeszéd közben azt is hozzátette, hogy a borbély a borotváló eszközeit is magával hozta s bár ebédre hívta s így vissza kellett volna jönnie, mégis a templomba is magával vitte azt. Ez után érdeklődtem tehát, mire a borbély azt állította, hogy elfogatása alkalmával, ijedtében elvesztette vagy a toronyban maradt.

Bi almi egyénekkel azonnal a toronyba indultunk s addig kerestük az elveszett csomagot, míg végre társam a torony egyik zugában ráakadt.

De mily nagy lett a meglepetésünk, mikor a gondosan begöngyölt csomagban egy erős véső, egy harapófogó, egy reszelő, egy furó, egy hosszabb kés fűrésznek elkészítve és egy kisebb éles kés került elő a jelzett borotváló készülék helyett.

A borbély a leltre annyira zavarba jött, hogy kérdéseimre csak hosszabb idő mulva tudott válaszolni, mikor is előadta, hogy tudomására jutott, hogy a szerbaradáci templomnak sok a pénze, ő tehát leánynezés ürügye alatt Szerbaradácson lakó rokonát felkereste és azzal együtt a délelőtti misére a templomba elment, s kijövet közben elbujt azzal a szándékkal, hogy a magával bevitt szerszámokkal, — a melyeket nehogy feltűnést keltsen, borbélyosan becsomagolva, hóna alatt tartott — a templom perselyeit feltöri és a pénzt alajzóból eltulajdonítja.

A borbélyt eme előadása után a többi templom-fosztogató elkövetésével is meggyanusítván, elkísértük Szerbelemérrre, majd Kumánra is. Beismerte, hogy mind a két helyen ő fosztogatta ki a perselyeket. De nem csak az újabb betöréseket követte el, hanem már mint inas gyermek Melenczén több ízben mise alatt elbujt a templomban és a közönség távozása után a perselyeket leakasztotta a falról, azokból néhány krajczárt kirázott és déli harangozás alkalmával a templomból észrevétlenül kiillant. A lopásokat azonban észrevették és a perselyeket a falhoz erősítették, így aztán reá nézve is nehezebbé vált a lopás. De mivel nem akarta ezt a jó, kereseti forrást elveszíteni, furót, vésőt, harapófogót, reszelőt szerzett be, egy kést pedig lyukfűrésznek alakított át, s az így összeállított szerszámot borbélyosan becsomagolva hóna alá vette s minden feltűnés nélkül vitte be a templomba; a kijövetel alkalmával pedig elbujt s azután a perselyeket feltörte, a pénzt magához vette és déli harangozáskor mindannyiszor szerencsésen megmenekült. Ilyen módon fosztogatta ki Szerbeleméren és Kumánon is a templomok perselyeit.

Arra a kérdésemre, hogy voltak-e czinkostársai, tagadólág válaszolt. Mikor pedig ezt az állítást kétségbe vontam, szinte henczerve mondta, hogy nemcsak ezeket tudta és merte egyedül végrehajtani, hanem arra is elkészült, hogy aratás után, mikor a kumáni egyház a földbérletet beszedi és pár napig a 15—20,000 koronára rugó összeget a templomban helyezik el, oda is betörjön. Ebből a czélből a templom egy fali szekrénye tetején egy jókora erős feszítő-vasrudat, egy nagyobb furót, egy erős harapófogót és egy kőműveskalapácsot helyezett el már előbb. Ezeket ott meg is találtuk. Grósiut beismérés alapján a nagybecskereki kir. törvényszéknek adtuk át, hol tetteiért másfél évi börtönt kapott.

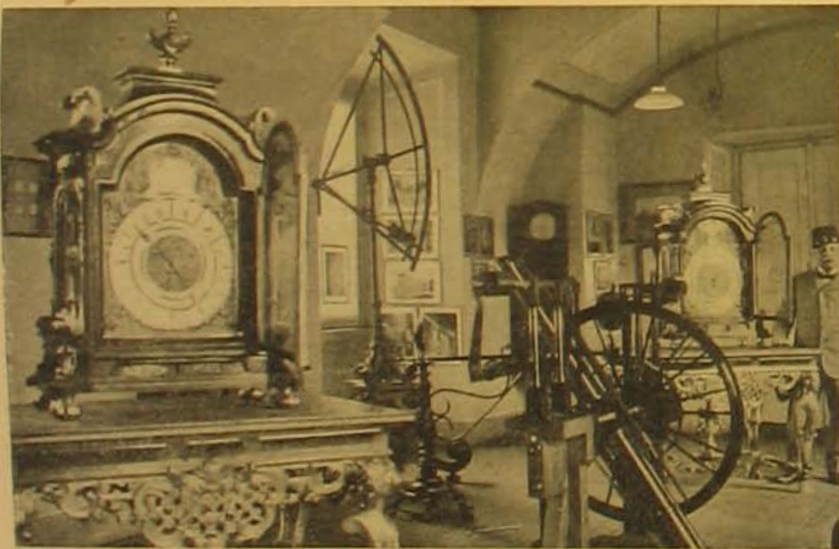
Ime itt van előttünk vázlatosan egy oly eset, melyből kitűnik, hogy a gyanuba vett egyénnek, még a legcsekélyebbnek látszó kibuvóit is nagyon is ajánlatos a legalaposabban fontolóra venni, mert számtalan példa van reá, hogy sokszor a legártatlanabbnak látszó dolog firtatása, bolygatása és alapos felderítése adja az eredményt a nyomozó csendőr kezébe.

KÉPEINKHEZ.

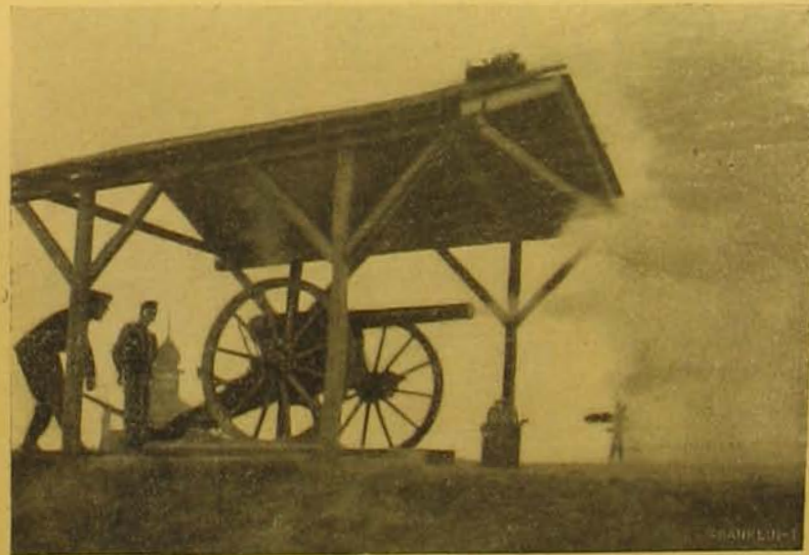
A prágai csillagda.

A prágai csillagvizsgáló-intézet egyike a legrégebbeknek egész Európában. Már 1578-ban kezdték építeni. A mai kupolát azonban csak 1751-ben emeltette Stepling József jezsuita-rendi szerzetes. Természetes tehát, hogy miután ily hosszú ideje áll fenn az intézet, muzeuma is a legérdekesebb csillagászati eszközöket foglalja magában. Többek között ez egyik csillagászati óra

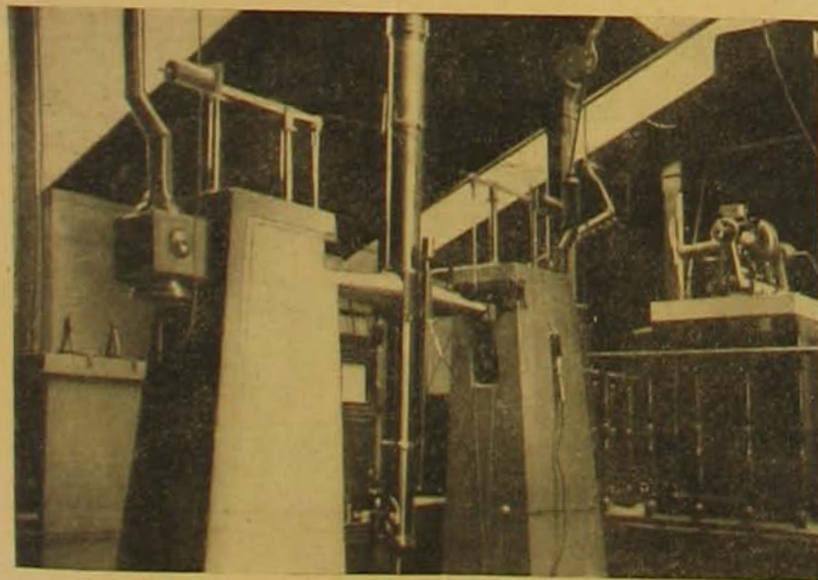

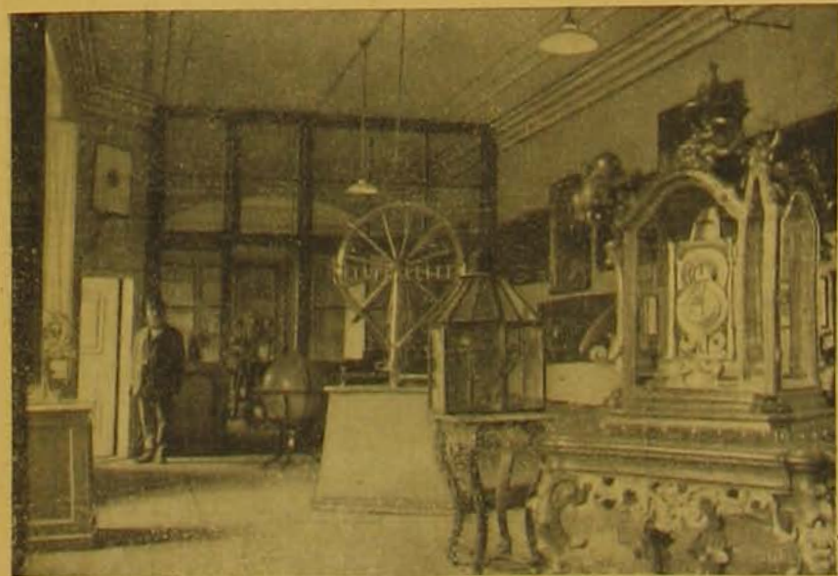
A csillagda muzeumából.

A déljel

Az obszervatórium.

Az asztronómiai muzeum.

A prágai csillagdából.

melyet itt mutogatnak, 1596-ból való, s asztronómikus beosztásokat mutat. Sokkal érdekesebbek azonban azok az eszközök, melyeket valaha a csillagdának világbiró igazgatója, Tycho de Brabe, és az ő még zseniálisabb utóda, Kepler János használt. Látva p. o. Tycbonak kezdetleges sextansait, csak annál is nagyobb lesz tiszteletünk e tudós iránt, a ki ily kezdetleges eszközökkel oly pontos észleléseket tudott végezni, hogy azok még a mi napjaink kutatásaihoz is felhasználhatók.

E két férfiú korában a prágai csillagda az egész csillagászati tudományak középpontját képezte. Ez a szerepe régen megszűnt. Még pedig nemcsak azért, mert újabb időben sok oly intézet keletkezett, a melyek sokkal tökéletesebb eszközökkel vannak felszerelve, hanem azért is, mert Prága nagy város lett, s ezáltal alkalmatlanná vált arra, hogy területén jó csillagászati megfigyeléseket lehessen eszközölni. Az erős esti világítás, a gyárkémenyekből felszálló füst és a vasuti vonatok okozta dübörgések zavarólag hatnak a csillagászati megfigyelésekre.

Azonban újabb időben ismét nagy szerepe jutott a prágai csillagdának annak folytán, hogy a középeurópai vasuti időt prágai középidőben számítják. Tudvalevő, hogy most az összes középeurópai vasutak egységes óra szerint közlekednek, s lassanként a polgári időszámítás is ehhez idomult. A mi polgári óráink is nem akkor mutatnak delet, mikor a Nap a mi délvonalunkon áthalad, hanem egy fél órával később, egész pontosan abban a pi lánában, a midőn a prágai csillagda meridiális vonalát érinti.

Ez a csillagda, minket magyarokat közlrol érdekel annyiban is, mert igazgatója: Weinek László magyar származású, s itt született a fővárosban.

HIREK.

Régi magyar nemesség igazolása. A belügyminiszter Glatz Miklós honvédszázados és testvére, Glatz Ödön csendőrfőhadnagy, budapesti szakasparancsnok régi magyar nemességét, a bemutatott hiteles okmányok alapján igazolta.

Rablógyilkosság. Augusztus 29-re virradóra Bottyán Gábor kiskunlaczházai lakost, ki Budapestről volt hazatérőben, a Szabad-Király pusztá melletti országuton, eddig ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták. A nyomozást a ráczkevei járásparancsnokság bevezette és azt a szomszédos örsök bevonásával, a legnagyobb erélyvel folytatja.

Kérelem. A biharmegyei Remez községben állomásozó Magyar István csendőr kéri Maticsák Bándor és Molnár Gusztáv csendőröket, hogy címüket vele szeptember 15-ig közöljék.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Fényes Kapu. A Fényes Kapu tudvalevően a török kormány neve. Az elnevezés eredete régi keleti szokásban gyökeredzik. Ugy a perzsa, mint legutóbbi időig a török uralkodók is palotájukban szigoruan elzárkóztak alattvalóiktól. Kihallgatásaikat is a legkülső teremben, a kapu mellett tartották. Ebben a teremben folytak le a nagy államtanács gyűlései is, a melyeken valamennyi miniszter és a nagyvezér is résztvett. Ebből fejlődött azután ama népszokás, mely a kormányzó-férfiakat és az udvar minden méltóságát a Fényes Kapu gyűjtő-

neve alá foglalta. A kapu maga, mely ilyenformán a török szultán kormányának nevet adott, mindmáig megvan és nem is mulasztja el egyetlen konstantinápolyi utas sem, hogy ezt a történelmi nevezetességű és régiségtani nézőpontból is felette érdekes építési műremeket megtekintse.

A koplalás mint orvosság. Minden betegséget gyógyít az éhség. Erre az elvre építi fel gyógyítási rendszerét Carrington orvos-tanár, az Egyesült-Államok egyik legnevesebb fiziológusa. Egyik ujság így ismerteti az amerikai tudós elméletének fontosabb pontjait: A betegségek zavarok, ha még olyan sokféle is a megnyilvánulásuk és az alakjuk, etiologiai szempontból mind egyazon okból keletkeznek. A külső sérülések és a merev görcs kivételével általában állanak elő, hogy a lényeges szervezeti részek visszamaradoznak. A betegség nem egyéb, mint mesterséges kerülő út, a mit a betegség-anyagok keresnek. A baj okozói két ösvényen hatolhatnak a testbe. Belélegzéssel a tüdőn át és a gyomrot ártalmas eledellekkel, ita okkal megtöltő táplálkozás révén. A mit mi betegségnek nevezünk, az mind ilyen tisztátalansági procezzszusból származik. Sulyosan hibáznak azok, a kik ugy gondolkoznak, hogy a betegségek gyógyszerészeti czikkkel leküzdhetők. Tökéletesen elegendő az, hogy nem avatkozunk bele a természetes tisztasági procedurába és meggátoljuk a betegség-anyagoknak a szervezetbe való bejutását. Tehát mindenkifelett az a teendő, hogy gondoskodunk jó levegő belélegzéséről és megrendszabályozzuk az étkezést, még pedig egyes ételek teljes mellőzésével. Ha a körülmények megkívánják, a beteg ne rettenjen vissza az éhezéstől, mert a felépülési következmény bizonyára jelentkezik. A fejfájás megszűnik (leggyakrabban a gyomorból kiinduló fájdalmakból ered), gyarapodik a látási erő és felfrissül az elme tevékenysége. A koplalási kúra bizonyos esetekben rövid időre is szoritkozhat, de a tartama mindig a betegség mértékétől függ. Carrington tanár tagadja azt, hogy a táplálkozás fejleszti a test melegét és erőt ad. Szerinte csupán a sejtiszöveteket ujítja meg. És abhoz, hogy ezt elérjék, tulságos sokat esznek az emberek.

A meteorok. 1866-ban Magyarországon egy 250 kilogramm sulyu meteorit hullott le, 1888-ban a Missouri állambeli St. Genevieveben egy 244.5 kilogrammos, a finnországi Bergóban pedig több szemtanú jelenlétében egy 325 kilogramm sulyu tüzes meteorit hullott le. De ezek még jóformán kis kavicsok azokhoz a meteoritokhoz képest, a melyeket a föld különböző pontján találtak, a nélkül, hogy tudnák, mikor hullottak le a földre. A meteoritokat ugyanis, különösen ba nagyobb mennyiségű vasat tartalmaznak, könnyen föl lehet ismerni. 1902 ben Willamette Oregonban (Amerika) egy pompás strukturájú meteorikövet találtak, a melynek sulya 13,500 kilogramm volt. A berlini geológiai gyűjteményben is van egy 1 kilogrammos darabka ebből az égi kolozszusból. Még ennél is nagyobb az a kő, a melyet Campo del Cieleben (Argentina) találtak. Ennek 20,880 kilogramm a sulya. Cape Jorkban egy kerekszámban 40 ezer kilogrammos, Ranchitonban pedig egy 50 ezer kilogrammos meteoritot találtak. Porto-Alogreben 1900 február 21-én egy meteorit hullott le, a melynek átmérője magasságban 26 méter, szélességben pedig 17 méter volt. A legtöbb meteorit azonban a föld légkörébe jutva, és közben szétpattan apró darabokra. Egy 1869-ben a svédországi Hesse közelében lehulló meteorit 500 apró darabra pattant szét, s a legnagyobb darabok sulya nem volt nagyobb 1.8 kilogrammnál. Körülbelül egy

évtizeddel ezelőtt Kolozsvárott egy lehulló meteort figyeltek meg, a melynek szertepattanó darabjai körülbelül 25 kilométernyi területen hullottak le. Körülbelül 100 ezer apró darabra bullott ez a meteor s a legkisebb darabja egy gramm, a legnagyobb 35 kilogramm volt. Daczára az eléggé sűrű meteorbullásnak, múlt hónapban történt Amerikában az első eset, hogy egy lebuló tüzes meteor agyonütött egy embert.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézőkördéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Kákovai Öreg zsandár. 1. Volt-e halászejgye, tiltott területen fogta-e, méreten alóli-e a kifogott hal: mind oly tényezők, melyek tudta nélkül választ nem adhatunk. 2. Olvassa el a kbtkv 86. §-hoz fűzött jegyzett 3. pontját, a mely a szárnyas egerek kiszegőzését kihágásnak minősíti. 3. Gyerekes kérdésekre nem válaszolunk.

K. J. csendőr. Nagyváradnak 50177, Szabadkának 83953 lakosa van.

K. J. őrm. Mindenek előtt olvassa el a fegyver- és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. tezikket. (Törv. rend. gyűjt. 129. 1.) Abból megértheti, hogy a felesketett erdőőrök — ha a szűkség megkívánja — nemesak a golyós, hanem a vadászatra alkalmas fegyverrel is elláthatók s ez esetben mindkét fegyverök a fegyveradó alól mentes. (5. §-hoz fűzött 1. szeljegyzet.) A vadőrök — vadászcselédék és nem felesketett erdőőrök lévén — szintén elláthatók vadászatra alkalmas fegyverrel, de ez már adóköteles. A magánosak által alkalmazott nem felesketett erdőőrök és vadőrök szolgálatadójuk vadászterületén annak parancsára — a vadász-törvény korlátain belül — vadászhatnak vadászati jegy nélkül is (6. §. e) pont második bekezdés) s ha vadászat közben találtaak, fegyveradó igazolványukkal igazolják személyazonosságukat. Az ily személyek fiai, ha atyjuk szolgálatadójánál alkalmazva nincsenek és kikölcsönzött vagy a fegyveradó alól elvont fegyverrel vadásznak, nemesak vadászati, hanem jövedéki kihágást is követnek el. A bélyeget lapunk javára fordítottuk.

B. J. A btkv. 19. §. szerint a btkv. határozványai a képviselők mentelmi jogát nem érintik. E §-ra vonatkozólag dr. Schulhof Géza által adott magyarázat szerint: «a mit az országgyűlési tag nem mint olyan és nem törvényhozói hivatásának gyakorlása közben mond vagy tesz, azért csak a ház engedelmevel vonathatik közkoroset alá és a tettenérés esetét kivéve csak a ház előleges engedelmével zárathatik el. Az on által leirt példában tettenérésről szó nem lehet, a képviselő tehát el nem fogható.

St. D. csendőr ez. örszvtő. Érdeklődtünk ügye után, forduljon ajánlott levélben az «Országos központi hitelszövetkezet igazgatóságú»-hoz; válaszolni fognak; a bélyeget lapunk javára bevételtek.

J. örsvezető. Lehetetlen.

Hivatalj. Forduljon másülsői ügyében előljárásihoz, ha érdekes erre a kedvezményekre, a közölt összeggel feltétlenül megkapja.

Kiváncsi. Sorsjegyei nem nyertek.

Kiváncsi. Katonaszökevény az, a ki tényleges katonai szolgálatból megszökik; hadköteles szökevény, a ki a sorozás elől megszökik, újoncszökevény az, a ki már be van sorozva, de a bevonulás elől megszökik.

Z. J. őrmester. Valószínűleg szélhámosnak esett áldozatul; Münchenbe fordultunk, a válasz megérkezétekig legyen türelemmel.

O. őrmester. «Egy belsyzini szemle megejtésének eredménye» című czikke nem közölhető.

Gy. J. őrmester Az árnló posztódarab stb. cz. cikke nem közölhető. Mert a káros a posztódarab és gombok felmutatása esetén azonnal ráismert volna, hogy az az alkalmazottja, illetve sógora mellényéből való. Az eredmény elérésénél tehát különös ügyességről szó sem lehet. — A bélyeget lapunk javára bevételtek.

B. J. őrm. «A fiatal orgyilkos szerelme» című nyomozása, átdolgozva s lényegesen rövidítve a közeli számnok egyikében sorra kerül.

Beodrai csendőrör. Az altisztnak van igaza. Az az esküdt nem ismeri a dános ügyet. Az esküdtbírósg a fővádlottak közül azokra, a kikre az esküdték a rablgyilkosságot megállapították, a verdikt alapján kimondhatta volna a halálos ítéletet a három nagykorú vádlottra, de azért nem mondta ki, mert azt nem látta bizonyítva, hogy a gyilkosságban bűnösöknek kimondott hat vádlott közül, ki milyen tevékenységet fejtett ki a gyilkosság véghezvitelét körül, ki teljesített elősi cselekményt, ki ölte meg egyik vagy másik áldozatot! A három kiskorut (Sztójka-Bajka, Balog Tuta és Kuna) pedig törvény szerint nem volt szabad halálra ítélni, holott a vád szerint ezek voltak a főtettesek. Már most nem lehetetlen, hogy éppen ezek a fiatalok fejtettek ki nagyobb tevékenységet s épp a többiek kevesebb bűnért helyrehozhatlan büntetéssel sújtattak volna. Különben az ügy már a kir. Curianál van s majd meglátjuk mi lesz.

N. Gy. Táp. 1. A Btkv. 230. §. szerint: «A ki olyan tények vagy bizonyítékok tudomásával bír, melyektől ártatlanul vizsgálat alá vont egyének felmentése, vagy ártatlan elítélnek kiszabadulása függ és azokat akár az illetővel, vagy hozzátartozójával, akár az illető hatósággal nem tudatja — ámbár azt magának, hozzátartozójának vagy más ártatlan személynek veszélyeztetése nélkül megtehette volna — vétséget követ el és három évig terjedhető fogházzal büntetendő». Már most attól függ, hogy a törvényszéki tárgyalási ügyben teszi-e azt a nyilatkozatot, hogy tudja a gyilkos nevét, vagyis hogy erről a gyilkosságról folyik-e a tárgyalás vagy nem? Ha erről, akkor a Bp. 195. §. értelmében, mert a llomást tenni nem akar: ezer koronáig terjedhető s elzárásra átváltoztatható pénzbüntetésre ítéltető s a mennyiben még ekkor sem akarna vallomást tenni: azonnal letartóztatható és vallomástételig fogva tartható, de az a fogvatartás büntett esetében sem haladhat túl hat hónapon. És a 196. §. szerint azt a büntetést a nyomozás és vizsgálat folyamán csak a vizsgálóbíró, az eljárás későbbi szakában az ítélőbíró is elrendelheti. Ha azonban nem a főtárgyalás tárgyában nyilatkozik a tanu, hogy ő tud egy gyilkosságról s a gyilkos nevét is tudja, de nem mondja meg: úgy a Btk. 230. §. alkalmazásának van helye. 2. Az a tanu, a ki polgári perben — akár sommás, akár rendes perben — vallomást tenni vonakodik: arra pénzvagy fogság (fogház) büntetés alatt szorítható. A pénzbüntetés annyiszor a mennyiszor 10 forinttól 300 forintig terjed s behajthatatlanság esetében minden öt forint belyett egy napi fogság (fogház) szabandó. Így van ez megírva az 1868. I. IV. tez. 206. §. és 1893. XVIII. tez. 93 §-ában.

Tiszamenti. Olvassa el az örszgdászatzkezelési utasítás 86. §-át.

W. J. Szalánta. «Vörös kereszt» sorsjegy többféle van, a mivel nem írta meg milyen vörös kereszt sorsjegy van, kérdésére nem válaszolhatunk.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsük lovasítása.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület területén fekvő nagybecskereki külörs, 1908 jul. 17-én,

ugyanazon csendőrkerület területén fekvő kanaki gyalogörs pedig 1908 jul. 20-án lovasítottak és működésüket mint lovasőrsök a jelzett napokon megkezdték.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. II. számú csendőrkerület területén fekvő kezinczi őrs 1908 augusztus 1-ével Temesvárra helyeztetett át.

Különítményfelállítás.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület területén Bihar vármegyében Szentjobb községben 1908 augusztus hó 15-én egy 4 főből álló különítmény állíttatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felseje folyó évi július hó 18-án Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Baló Rezső, m. kir. VII. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett őrnagynak, a saját kérelmére megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint jelenleg szolgálatképtelennek, *egy év tartamára várakozási illetékekkel való szabadságolását* legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felseje folyó évi július hó 27-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Szűcs János II., m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli cz. őrsvezetőnek, egy gyermeknek a tűzhaláltól saját élete veszélyeztetésével történt megmentéseért az *ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben *adományozni* méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. bonvédelmi miniszter úr által:

Tamás Elek járásörmester és

Borsos Pál őrmester, a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett buzgó és eredményes működésért.

Fogarassy Gyula, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli őrsvezető, a dánosi rablógyilkosság tetteseiért elfogatásáért.

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Halházi Lajos cz. őrmester, csucsai őrsparancsnok az Abrudán Anna csucsai lakoson, 1908 július 5-én elkövetett gyilkosság tettesének minden nyom vagy bűnjel hiányában nehéz körülmények között 96 órán át fáradatlan buzgalommal, körültekintéssel és szakértelemmel megejtett nyomozás során eszközölt kiderítéseért és elfogásáért.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Borka Gyula őrsvezető, továbbá

Kosztolányi Ferenc és Pfundner János csendőrök, a folyó évi június hó 27-én Barmegye Zeitvabesenyő községben kiűtött tűzvész alkalmával, a tűzoltás és vagyonmentés körül tanúsított körültekintő, bátor és fáradatlan tevékenységükért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Stahl József cz. őrsvezető, II-od altiszt, 10 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított buzgó és eredményes tevékenységeért, valamint alárendeltjeinek helyes befolyásolása és jó magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Miklós György cz. őrsvezető és Kosch János csendőr cz. őrsvezető, a csucsai őrs állományából, kik az Abrudán Anna csucsai lakoson 1908 július hó 5-én elkövetett gyilkosság tettesének nehéz körülmények között, 96 órai nyomozás során való kiderítése és elfogásában őrsparancsnokukat hathatós támogatásban részesítették.

Előléptettek:

1908. évi augusztus hó 1-ével:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Martin Imre, kosuthi és udvardi Kossuth Kálmán,

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Cziremer József, Müller Béla, Baitz Jenő,

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Garabb Gyula,

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Krisztinkovics István, hadapród őrsvezető czimz. őrmesterek, hadapród őrmesterekké; továbbá

1908. évi augusztus 18-ával:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Weber Sándor, Molnár Vincze, Mészáros Sándor, Tormási Sándor, Purda Mátyás, Vass Lajos, Juhász János, Virág Jofron, Korda Lajos, Pál Sándor, Horváth István III., László Dániel, Keresztély Dániel, Pál Antal, Oláh József, Ficzmajer Péter, Vukovics József, Fori Ferenc, Molnár Ferenc, Mondovics Imre, Bubes Petkó, Hermann János és Krausz Lajos, Oláh László, Horváth Sándor, Csók Gábor, Kiss József, Sztojka Károly, Kovács György I., L. Szilágyi János, Bordás József, Kalik József, Sas Károly, Ókrós József, Keresztély Domokos, Iványos István és Biró Lajos őrsvezetők, őrsvezető cz. őrmesterekké;

Grammofonok, fuvolák, cimbalmok, czipiterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elveink a legszolidábbak.

Vadászgyegek

serétes, polyós lövegek, revolverek, sülli, lütieli, weiperli hírneves gyártm.

Elek és Társa

Bucsa, Károly-körút 10.

Ingyen képes árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő

hangszerek.

Valódi francia szilvási látozások.

Görz-féle trieder B i n o k i l k.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:
a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Majlinger Ferencz, Purgel József és Sólyom Ferencz
csen **örök**, csendőr cz. **ör**szvezetők ké.

1908. évi augusztus hó 16-ával:

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Suhajda Mihály, Csurgai János, Csoszor József, Popity Ferencz és Szócs István csendőrök, csendőr cz. **ör**szvezetők ké.

1908. évi augusztus 18-ával:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Mányoki Lajos, Gábriel Dénes, Takács Ferencz János, Tóth Vendel, Bócs János, Koltai Lajos, Novak Lajos, Szakács József és Molnár Ferencz II. **ör**szvezetők, **ör**szvezető cz. **ör**rmesterek ké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Németh Ferencz járásörmester, 1908 apr. 8-án.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátottak:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tamás József csendőr cz. **ör**szvezető, 1908 aug. 20-án és *Braun Tamás* csendőr cz. **ör**szvezető, 1908 augusztus 22-én.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Papp Antal **ör**szvezető, 1908 jul. 14-ével.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Molnár Sándor cz. **ör**mester, 1908 jul. 30-án és *Szobnoki János* csendőr cz. **ör**szvezető, 1908 jul. 31-én, végül

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Csokónyi Imre cz. **ör**mester, 1908 aug. 6-án.

Járőrvezetői jelvénytellel ellátottak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Nagyobb Dénes, Nyitrai Bertalan, Potori László, Tóth Albert és *Kiss János* csendőrök.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Malinonics József, Fábrián Ágoston, Kovács Imre, Harsányi György, Vaczlav István, Hollósy Béla, Szabó Lőrincz, Csuka László, Rácz András, Sevesik Jakab, Dámy Gyula, Varga János III., Szoboszlai András, Duducz János, Sogyel Tamás, Varga István, Nagy Gábor, Németh Lajos, Nemezz Ágoston, Csonka Imre, Berki Sándor, Szagát József, Missik Lajos Gyula, Keszeli Mátyas, Kimpján János, Szakczil Károly, Fülöp Sándor, Salamon Ferencz, Simcsiszó János, Kozma János, Schäffer recte Kazi János és Leammam Miksa csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Füzi György csendőr 3 drb., *Magyar Pál, Bali Imre* és *Gagyai Lajos* csendőr címz. **ör**szvezetők pedig

egyenként 1—1 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Ferenczy Árpád **ör**szvezető, *Geréb Matild*dal, 1908 június 8-án, Bözödön.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Koblicska András cz. **ör**mester, *Pflecker Annával*, 1908 jul. 23-án, Fehértemplomban.

Roósz Gusztáv cz. **ör**szvezető, *G. Tóth Ilonával*, 1908 jul. 5-én, Battonyán.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Gállos György cz. **ör**mester, *Kárpáti Máriával*, 1908 márcz. 26-án, Fehértemplomban.

Kiss János **ör**szvezető, *Harbulya Máriával*, 1908 jul. 26-án, Nagyazarban.

Papp Arzén **ör**szvezető, *Edelein Anna* Margittal, 1908 aug. 4-én, Szomolnokhután.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Karácsony József cz. **ör**mester, *Sebő Mária* Irmával, 1908 jul. 19-én, Pubón.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:
Hitre József cz. **ör**mester, *Mészáros Máriával*, 1908 jul. 21-én, Szentkirályszabadján.

Bertalan István cz. **ör**mester, *Tetti Rozinával*, 1908 jul. 14-én, Bonyhádon.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:
Szócs Gyula cz. **ör**mester, *Oberbizer Máriával*, 1908 jul. 18-án, Csikszeredán.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a kapuvári kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a soproni kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 19-ig.

Egy hivatalozgái állás a somorjai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhá-illetmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 29-ig.

Egy irtóki állás a nyitrai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyitrai királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 23-ig.

Egy főfegyőri és 3 fegyőri állás a soproni kir. orsz. fegy. intézetről. Fizetés 1000, illetve 600 korona. Lakpénz 200 korona vagy természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. A fegyőri állásoknál egy évi próbaszolgálat. Az igazságügyminiszterhez címzett és sajtókezüleg irtókérvények a soproni kir. orsz. fegy. intézet igazgatóságához 1908. évi szept. 22-ig.

10 közfegyőri állás a márianostrai királyi orsz. lotartóztatási intézetről. Közfő fizetés 600 korona. Természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Nős állapot. Cipész vagy bognár mesterségben vagy gazdasági teendőkből való jártasság. Kérvények a főnti intézet igazgatóságához 1908. szept. 21-ig.

Több lakozozgái állás több vidéki állami polgári iskolánál, felsőbb leányiskolánál és felső kereskedelmi iskolánál. Fizetés

pótlékkal 600 kor. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz 1908. évi szept. hó 20-ig.

Egy irtóki állás az ilovai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a beregszászi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 30-ig.

Egy irtóki állás Brassó vármegyében. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. A főispánhoz címzett kérvények az alispánjához 1908 szept. 21-ig.

Egy kataszteri irattárt kezelő irtódiszti állás a zágrábi pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Horvát nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Földmives iskolai vagy gazdasági intézeti végzettséggel és egy évi gazdászati gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Kérvények a zágrábi pénzügyigazgatósághoz 1908. szeptember hó 12-ig.

Egy irtóki állás a németborsáni kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Román nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály.

Telekkönyvi vizsga. Kérvények a lugosi kir. törvényszék elnökéhez 1908 évi szept. hó 19-ig.

Egy irtódiszti állás a budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kezelési vizsga. Kérvények a pestvidéki m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1908. évi szeptember hó 18-ig.

Egy irtóki állás a máramaroszigeti királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a máramaroszigeti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. 16-ig.

Egy irtóki állás a szászvárosi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a déval kir. törvényszék elnökéhez 1908 szept. 19-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a gyergyószentmiklósi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 180 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, illetve természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Sajátkezüleg irtókérvények a csikszederdai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 30-ig.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

Délelőtt | **Délután**
A vonatok indulása Budapest nyugoti p.u.-ról.

vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová
102	1 00		kel.ost. exprv.	Wien, Páris, Ostende, London	6704	12 05	szv.	Czegléd, Szolnok	
148	5 35		szv.	Rákospalota-Újpest	4104	12 10	*	Esztergom	
123	5 45		*	Érsekújvár	160	12 15	*	Rákospalota-Újpest	
712 ³⁾	5 50		*	Szeged, Szolnok	128	12 25	*	Nagymaros	
152	6 00		*	Göd	162	1 10	*	Dunakeszi-Alag	
4102	6 10		*	Esztergom	4114 ²⁾	1 50	*	Piliscsaba	
6502	6 40		*	Lajosmizse, Kecskemét	126	2 10	*	Párkány-Nána	
150	6 45		*	Rákospalota-Újpest	164	2 15	*	Rákospalota-Újpest	
1404	7 00	gyv.	Wien, Páris	4106	2 20	*	Esztergom		
104	7 55		*	Zsolt, Berlin	108	30	gyv.	Wien, Páris	
124	8 00		szv.	Dunakeszi-Alag	120	35	szv.	Galánta	
712	8 30		*	Temesvár, Káránysebes, Bázis	704	40	gyv.	Bukarest, Bázis	
124	8 45		*	Nagymaros	720	45	szv.	Czegléd	
4112 ¹⁾	9 05		*	Piliscsaba	6504	5 50	*	Lajosmizse, Kecskemét	
116	9 20		*	Wien, Berlin	164 ²⁾	3 10	*	Rákospalota-Újpest	
156	9 35		*	Rákospalota-Újpest	166	4 10	*	Nagymaros	
708	9 40	gyv.	Bukarest, Bázis	130	4 20	*	Nagymaros		
6508	11 15	szv.	Lajosmizse, Kecskemét	716	4 30	*	Szeged		
158	11 35	*	Rákospalota-Újpest	108	5 05	gyv.	Wien		
126 ²⁾	11 35	*	Nagymaros	138	5 20	szv.	Szob		
6704 ²⁾	11 55	*	Czegléd	124 ²⁾	6 00	*	Nagymaros		
				168	6 15	*	Rákospalota-Újpest		
				124	6 25	*	Párkány-Nána		
				722	6 30	*	Czegléd		
				4108	6 40	*	Esztergom		
				1406 ²⁾	6 55	gyv.	Berlin, Pozsony, Wien ²⁾		
				720	6 55	szv.	Czegléd, Szolnok		
				170	7 15	*	Dunakeszi-Alag		
				142 ²⁾	7 25	*	Vác		
				710 ²⁾	7 35	*	Czegléd		
				6506	7 40	*	Lajosmizse		
				710	8 05	*	Bukarest, Bázis		
				132	8 10	*	Párkány-Nána		
				4110	8 30	*	Esztergom		
				172	8 45	*	Dunakeszi-Alag		
				1408	9 20	*	Zsolt, Berlin		
				118	10 00	*	Wien, Páris		
				706	10 15	gyv.	Szeged, Bázis, Bukarest		
				172 ²⁾	10 30	szv.	Rákospalota-Újpest		
				714	10 35	*	Kiskunfélegyháza		
				140	11 10	*	Nagymaros		
				902 ²⁾	11 20	keleti exprv.	Belgrad, Konstantinápoly		
				708 ²⁾	11 30	kel.ost. exprv.	Bukarest, Konstantinápoly		

A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről

4002	8 00	szv.	Esztergom	4004	12 05	szv.	Esztergom
4012 ¹⁾	8 54	*	Piliscsaba	4014 ²⁾	1 35	*	Piliscsaba
				4006	2 11	*	Esztergom
				4008	6 39	*	Esztergom
				4010	8 22	*	Esztergom

Délelőtt | **Délután**
A vonatok érkezése Budapest nyugoti p.u.-ra.

vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan
701 ¹⁾	12 50		kel.ost. exprv.	Konstantinápoly (Bukarest)	157	12 05	szv.	Rákospalota-Újpest	
143	4 08		szv.	Rákospalota-Újpest	159	12 55	szv.	Nagymaros	
145	5 25		*	Dunakeszi-Alag	703	1 30	gyv.	Bukarest, Bázis	
721	5 30		*	Czegléd	103	1 40	*	Páris, Wien	
721 ²⁾	5 45		*	Czegléd	161	2 25	szv.	Dunakeszi-Alag	
4101	5 50		*	Esztergom	163	3 00	*	Rákospalota-Újpest	
139	6 00		*	Nagymaros	6507	3 20	*	Kecskemét, Lajosmizse	
6505	6 10		*	Lajosmizse	163 ²⁾	4 00	*	Rákospalota-Újpest	
147	6 15		*	Rákospalota-Újpest	6703	4 05	*	Szolnok, Czegléd	
6701	6 20		*	Szolnok, Czegléd	127	4 10	*	Nagymaros	
1407	6 35		*	Berlin	4107	5 00	*	Esztergom	
217	7 05	tszszk.	Párkány-Nána	215	5 30	tszszk.	Bukarest, Érse újvár		
709	7 15	szv.	Bukarest, Bázis	165	5 38	szv.	Rákospalota-Újpest		
709 ²⁾	7 25	*	Czegléd	135 ²⁾	5 45	*	Nagymaros		
149	7 30		*	Rákospalota-Újpest	115	5 55	*	Wien, Berlin	
4103	7 40		*	Esztergom	707	6 25	gyv.	Bukarest, Bázis	
117	7 45		*	Páris, Wien	167	7 00	szv.	Rákospalota-Újpest	
6501	7 50		*	Kecskemét, Lajosmizse	105	7 10	gyv.	Wien	
151	7 55	*	Göd	711	7 35	szv.	Temesvár, Bázis		
131	8 10	*	Nagymaros	4111 ²⁾	8 10	*	Piliscsaba		
718	8 20	*	Kiskunfélegyháza	137	8 20	*	Nagymaros		
123	8 45	*	Párkány-Nána	169	8 35	*	Dunakeszi-Alag		
153	9 10	*	Dunakeszi-Alag	125	8 50	*	Párkány-Nána		
705	9 20	gyv.	Szeged	107	9 05	gyv.	Wien		
1403	9 30	*	Berlin, Zsolt, Pozsony	710 ²⁾	9 20	szv.	Szolnok, Czegléd		
4105	9 55	szv.	Esztergom	4109	9 25	*	Esztergom		
155	10 20	*	Rákospalota-Újpest	6503	9 35	*	Kecskemét, Lajosmizse		
716	10 40	*	Szeged	1405	9 45	gyv.	Berlin, Zsolt		
119	10 55	*	Galánta	171	10 05	szv.	Dunakeszi-Alag		
				4113 ²⁾	10 15	*	Piliscsaba		
				141 ²⁾	10 20	*	Vác		
				129	10 45	*	Szob		
				723	10 50	*	Szeged, Szolnok		
				901 ²⁾	10 55	keleti exprv.	Konstantinápoly, Belgrad		
				101	11 05	kel.ost. exprv.	London, Ostende, Páris, Wien		
				171 ²⁾	11 20	szv.	Rákospalota-Újpest		
				121	11 35	*	Érsekújvár		

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

4001	5 38	szv.	Esztergom	4007	6 17	szv.	Esztergom
4003	7 48	*	Esztergom	4011 ²⁾	8 21	*	Piliscsaba
4005	10 04	*	Esztergom	4009	9 37	*	Esztergom
				4013 ²⁾	10 38	*	Piliscsaba

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 koroná.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Az ember mint büntettes.

Irta: Preszly Lóránd, csendőrhadnagy.

I.

Az emberrel — mint büntetessel — foglalkozni, a kutató s a pusztá látszattal soha meg nem elégedő elme előtt érdekfeszítő tanulmány; a nyomozó, tehát a bűnesetekkel hivatás- és kötelességszerűleg foglalkozó egyének részére pedig nélkülözhetlenül fontos és szükséges tanulmány, mely nélkül maga a nyomozással való foglalkozás is unalmas, száraz és közönséges mester-séggé stilyed és sohasem ölti magára a tudományos jelleget, melyet pedig magán visel. Igaz ugyan, hogy ez még nem általánosan elismert tény, egyrészt és főként azért, mert a nyomozás tudományának a kutatói még külföldön is aránylag csekély számban vannak, de másrészt még ezeknek a csekély számban levőknek is sok támadásban és gúnyban van részük, fontoskodóknak és tudományoskodóknak csúfoltatnak, daczára annak, hogy rendkívüli mély és gazdag tudás és tapasztalat sugárzik ki műveikből.

Egy bizonyos és ez az, hogy a mint a nyomozó az egyszerű eseténél, éppen úgy a bűnesetekkel s ezekkel kapcsolatosan az emberekkel mint büntetésekkel foglalkozó elme *igazságot* keres és szereti bemutatni azt a maga meztelenségében, ha még annyira undorító és visszataszító is az.

Kutatni az igazságot, meg nem elégedni soha a pusztá látszattal; lerántani az álszenteskedők, a képmutatók, a lepel alatt dolgozni szeretők arczáról az igazságot eltakaró fátyolt; megmutatni a bűn útját, melyen az akaraterejükben megfogyatkozott, testileg es lelkileg ziüllött emberek rohannak a vesztükbe; kimutatni adatokkal azt a rombolást, melyet a bűnre való hajlam és szenvedély véghezvisz az emberek között; felkutatni azokat a rejtett tényezőket, melyek az emberiséget bűbe sodorják; megismertetni az eszközöket, melyek segélyvel módunkban áll a bűn szörnyű pusztításai ellen küzdeni, viszont alkalmat és módot nyújtani az emberek megismerésére, tehát bemutatni az embert — mint hiúnóst — a maga valóságában: — ez ennek a tudománynak a feladata, ez a célja és rendeltetése.

Igaz, hogy jobb nem tudni és nem nézni bizonyos dolgokat, de a hivatásait átérző és megértő nyomozónak

nem szabad megijedni a homálytól és a mélységtől, nem kell visszariadnia az akadályoktól, hanem mindig kétszeres buzgalommal kell vizsgálódnia, kutatni és keresni azt, a mire szüksége van: *az igazságot*.

Mindenesetre az első lépés ehhez az, hogy megismerje a nyomozó az Életet, ezt a szövevényes és rejtelmes nagy gépezetet, melyben mindannyian élünk, mozgunk és vagyunk, mely a bölcsőtől a sirig kisérr bennünket. A nagy piacznán velünk együtt futkosnak az emberek, lökdösik és taszigálják egymást és küzdenek a megélhetésért: a kenyérért. Egyesek meleg, érző szívvel és friss, erős testtel; mások dermedt, fásult szívvel és fáradt testtel, — de mindannyian járjnk az Élet országútját. Nehéz és fáradtságos út ez, mert a kísértések, az akadályok ezrei vesznek körül bennünket s teszik nehezzé, vagy igen gyakran lehetetlenné céljaink elérését. Azok, kik ma még körülöttünk nyüzsögnek és holnap már elvesznek a belátatlan mélységben, képezik az áldozatok ezreit. És sajátságos körülmény, hogy bár látjuk a pusztulást, mégis törünk folyton előre és kenyeret akarunk alkotni a fából s még a kőből is.

Ha kutató szemmel benézünk — mint egy panorá-mába — ebbe a zajgó Élethe, előttünk látjuk a mohó, kapzsi, szinte emberi formájából kivetkőzött embert, kinek lelkében csak a vagyon és élvezet utáni féktelen vágy lángol; előttünk állanak a vallási, nemzetiségi, osztály, politikai s egyéb villongások harozterei; és látunk sok koldust és még több nyomorgót is, kik fakult szemekkel bámulnak elénk.

Az Élet tanulmányozása a nyomozó részére elengedhetlen szükség s különösen fontos áttekintést nyerni az öröm s a gondtalanság világosságában élő, de viszont a nyomor ölen s az azzal küzködő emberek világában is, mert ez a két szélsőség az, mely — mint abban a legkiválóbb büntetőjogászok is megegyeznek — igen közel hajtja az embert a bűnözéshez. Sajátságos két ellentét a gazdagság (s itt vagyoni gazdagságot, de szellemi fölényt is értek) és a nyomor; az előbbi két élő fegyver lévén — a bűnök útjain szörnyű pusztítást okoz; az utóbbi pedig bizonyos fájdalmas közérzést idézván elő s így megbontván a lelki egyensúlyt, szintén nagyban előkészíti az egyént a bűnözéshez. A vallási, a politikai osztályok elleni és nemzetiségi villongások szétforgácsolván az erőt, elvonják az alkalmat és

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes őrösdő finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszerelője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszert, hár, stb. — még **Reményi** legújabb képe árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségtelen díjlanul. Kívül a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

az időt a helyes egyéni élet megteremtéséről. A sok kísértés pedig, mely az egyént körülveszi; az élvezetek, a kínálkozó gyönyörök, melyeket az Élet nyújt s a melyeket ugyancsak nagy előszeretettel hajszol az emberiség — erejében megtöri, az életfontartásért vívott nébész barczában az ellenállásra képtelenné teszi, kedélyében durvává, indulataiban gonoszszá, érzéseiben állattá teszi és alkot a tökéletességre teremtett emberből önző, alattomos, bosszuálló, kapzsi, dologkerülő, erőszakoskodó, fajtalanokodó és hitetlen lényt, ki nem életharcra hivatott, de kórházban, elmeegógyintézetekben és fegyházakban jóakaró gondozásra, felügyeletre és ápolásra szorul.

A mint tehát láthatják olvasóim, nagy szüksége van a nyomozónak arra, hogy tanulmány tárgyává tegye az Életet, hogy megismerje azt, mert hiszen az ember a maga gyarlóságával abba van beállítva. Gyarlóságával — ismétlem — mert ezt leküzdeni nem képes és éppen a tehetetlensége képezi okát annak, hogy arra — néhány perczre — kitérek. Szembeszökő tény ugyanis, hogy a milyen óriási haladást tett az emberiség az alkotások terén, belső életében, erkölcsi téren a visszaillesése éppen oly nagy volt. És ezzel az eredményyel nem is vagyunk nagyon megelégedve, bizonyítja ezt már magában véve az a tény is, hogy megelégedett, sorsával megbékélt embert igen keveset lehet találni. Különös, hogy ennek okát sem szokták keresni, csak a gondolkodó elme jön reá és találja meg abban a rohamos előretörni vágyásban, melynek pedig sok öröge van.

Ha az emberek belső életük művelésén, ápolásán, fejlesztésén és szilárdításán annyit munkálkodnának, mint a mennyire igyekeznek külső alkotásaikban előre törni; ha nem vágyva ideig-óraig tartó gazdagság, jólét és muló érzéki gyönyörök után, hanem felismerve a romlatlan emberi lélek gazdagságát, annak megtartásán fáradoznának, akkor száműzve lenne az emberek életéből az elégedetlenség, a nyomor és a bűn ezerféle változata. De mert ezt nem teszik, nincs meg — természetesen — az összhang a külső és belső életük között s ez teremti meg végtelen hosszú láncolatát a tévelyeknek, melyek folytonos összeütközésbe sodorják az embert nemcsak önmagával, hanem az állam törvényeivel is.

Ezek az összeütközések azok, melyekkel a nyomozónak harmadsorban és állandóan foglalkoznia kell, ha már az Életet s az embert megfelelően tanulmányozta, mert ha az embert a legjobb családi, társadalmi, gazdasági stb. belyzetbe is tudnók beképzelné, akkor is számolnunk kellene ezekkel az összeütközésekkel, melyeket teljesen elkerülni lehetetlen, vagy legalább is a maga gyarlóságával az ember nem képes.

A nyomozónak ismernie kell tehát az Életet, tanulmányoznia kell az embert, mint büntettest és ismernie

kell azokat az összeütközéseket, melyeket — mint egy-egy bűneseteket — az Élettel vívott barczában az ember kivált.

Az új japán büntetőtörvény.

Lovag Frölichsthal Henrik tanulmánya után írta: *Raschel Lambert*
csendőrfőhadnagy.

Egy szellemes diplomata a vad Ázsia francziáinak nevezte el a „Felkelő nap” országának törpe, olajbarna színű és mandola szemű lakóit. Es basonlata fején találta a szeptet, mert ha az, a mit ez a nép önerejéből rövid négy évtized alatt úgy szellemi, mint minden más téren produkált, tény nem volna, bátran beillenék a távol Kelet mesevilágába. Negyven-ötven év előtt a japán épp olyan vad, civilizálatlan és minden európai kulturától távol volt, mint akár szomszédjai: a khinai, a tatár, vagy a kirgiz; ma pedig bátran versenyre kelhet bármely európai állammal bármily téren.

S mindezt mivel érte el? Tanulással, idegen, modern államok beléletének, kulturájának, irodalmának tanulmányozásával és óriási kitartással. Kivetközve több ezer éves babonás előítéletéből, megbonosította az európai modern kulturális intézmények közül mindazokat, a melyeket belyeseknek és üdvöseknek talált, természetesen úgy, a mint az nemzeti viszonyainak a legjobban megfelelt. S ezen — a népek történetében alig számbavehető — rövid idő alatt elérte azt, hogy a világhatalmak koncertjében tekintélyes hangja van.

Megkísérlem, hogy Japán legújabb és legmodernebb alkotását, a mult évben életbe léptetett büntető törvényt dióhéjban megismertessem s a legszembeszökőbb ellentétéknél a magyar büntető törvényvel összehasonlítsam.

Az 1907. évi április hó 23-áig érvényben volt japán büntető törvény sem volt régi keletű, mert 1882. évi január hó 1-én lépett életbe a legnagyobbbrészt francia minta (Code pénal) után készült. Azonban már a következő (1883.) évben reformálni akarták és 1890-ben el is készült egy tervezet, a mely egészen a francia büntető törvény szerint készült, be is lett a japán országgyűlés elé terjesztve, azonban kiadására nem került sor, mert az országgyűlés politikai okokból feloszlattatott. 1900-ban a dr. Yokota, dr. Ischawatari, dr. Koga, dr. Kuratomi és dr. Kameyamából állott bizottság egy új tervezetet mutatott be az országgyűlésnek, mely tervezetet azután Matzuda akkori japán igazságügyi miniszter egy 34 jogászból állott bizottság elé terjesztett. A bizottság tanárok, bírákból, ügyészekből, ügyvédek, és a különböző miniszteriumok magasrangú hivatalnokaiából állott. Az ezen bizottság által összeállított tervezetet azután az országgyűlés 1906-ban letárgyalta és 1907 április 23-án törvényerőre emelte.

Általános ismertetés.

A japán büntetőtörvény nemcsak a legújabb keletű, hanem határozottan a legmodernebb is. Tömörség és egyszerűség tekintetében egyetlenegy büntetőtörvény sem közelíti meg és sok oly jogi kívánság, mely csak a jövő zenéjének ígérkezik más törvényeknél, ebben egyesülve kifejezésre lett juttatva. Igaz, hogy a büntetéskiszabatok igen magasak, viszont azonban az eljáró bíró majdnem korlátlan enyhítőjoggal lett felruházva s egyes esetek-

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerék, egyszerűtől a legdrágábig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyék ingyen!

Halásztanya egy kis tengerparti öbölben.
Tudományos halászat a Quirnerón.

ben, mint például a rágalmazás, hamis tanulás stb. eseteiben, feltéve, hogy az illető az ítélelhozatal előtt bűnbánó beismerést tesz, a büntetéstől teljesen eltekinthet. (A mi büntetőtörvényünknel ez a 91—93. §§-oknak alkalmazása mellett sem lehetséges, viszont azonban, hogy éppen ezen rendkívüli enyhítő jog alkalmazása körül nem történnek-e majd esetleg visszaélések, azt a jövő lesz hivatva megmutatni.) A legtöbb büncselekmény, a mely a közéletet és nyilvánosságát csak közvetve érinti, magánindítványra üldöztetik. A szerencsejáték és az opiumélvezet elleni büntetések magas mérve mutatja legjobban, hogy Japán a kultúrának mily magas fokán áll. Hogy a törvény a modern követelményeknek is megfelelt, meglátszik abból, hogy a villamoság eltulajdonítására külön büntető határozatok hozattak. A törvény a »kitételbe« nemcsak a gyermekeket, hanem az aggokat is felvette. Említiére méltó még a visszaesés erős büntetése, a becsületsértésnek a párbaj megakadályozása céljából mindenütt hangoztatott igen szigorú elbírálása, végre a kereskedői jó hírnévnek, a hitelnek intenzív megvédelése.

Általános rész.

A törvény büntetőjogi elmélete.

Első pillanatra úgy tűnik fel, mintha a törvény az elrettentési elméleten alapulna; nevezetesen, ha néhány szakaszt kiszakítva tanulmányozunk, azt hisszük, hogy azokat Drakon szerkesztette. Például: az opiumszívás, sőt az opiumtartás, bazárdjáték, sorsjegyek árusítása, levéltitok megsértése, ivóvíz bemocskolása fogházzal büntetetik. Nagy terjedelemben alkalmaztatik a balálbüntetés és sok oly büncselekmény, mely nálunk kibágást képez, ott fegyházzal büntetetik. De ha összehasonlítjuk ezen túlszigorú büntetéseket a rendkívül tág büntetési kerettel és a bírónak majdnem korlátlan enyhítő jogával, valamint a feltételes elítélés behozatalával és a javulás reménye esetében — a magyar büntető novellában is szereplő — időelötti feltételes szabadságolással, el kell ismernünk, hogy éppen a törvényben fenyegető magas büntetésnek nagyon is alkalmasak arra, hogy a tettesben meggondolást keltsenek, viszont pedig a büntetések mérvének tág kerete arra, hogy a törvény rendelkezései a körülményekhez képest a legenyhébb alkalmazást nyerhessenek. Egyáltalában fő-törekvése a törvénynek, hogy a tettesnek javulását előidézze.

A büncselekmények minősítése.

A japán büntetőtörvény nem osztja fel a büncselekményeket — miként az pl. a magyar Btkv.-ben is megvan — azok súlyossága szerint büntett, vétség és kibágási nemekre, hanem egy egységes cselekményt állt fel, a mi a büntetőtörvény beosztását természetesen lényegesen egyszerűíti, úgy hogy a japán büntetőtörvény az összes magyarzatokkal együtt összeviessza 264 szakaszból áll a ez időszert a világ legrövidebb büntetőtörvénye. (A magyar büntetőtörvények, a kibágásokat is beleértve, 628 szakaszt foglalnak magukban.) Mindazonáltal a kiszabott büntetés mérvéből következtethetünk arra, hogy az adott esetben a tettes büntett, vétség, vagy kibágás miatt lett elítélve. A büntett balálés fegyházbüntetéssel, a vétség fogház és 20 Yenen = 50 korona) felüli pénzbüntetéssel, végül a kibágás

elzárással és 20 Yenen alóli pénzbírsággal sújtatik. (A mint látjuk a japán büntető codex nem ismeri a börtönbüntetést. Mindenesetre czélszerűbb, mert egyszerűsíti a büntetés neveit.) A balálbüntetés — azonosan a magyar Btkv. rendelkezéseivel — zárt helyen (az eredeti szövegben »a nyilvánosság kizárásával«) kötélt által hajtatik végre és meglehetősen sok cselekménynél alkalmaztatik, minlammellett — néhány eset kivételével — mint pl. felségsértés, bazaarulás stb., fegyházbüntetésre változtatható. Érdekes, hogy némely esetekben a becsületsértés és az opiumszívás is fegyházzal büntetetik. A fegyházbüntetés általában igen alarendelt, míg a pénzbüntetés annál jelentékenyebb szerepet játszik. A legkisebb pénzbüntetés 10 Sen (körülbelül 24 fillér). Mellek-büntetésként alkalmaztatik a büncselekmények elkövetéséül használt eszközök elkobzása (nálunk ez nem büntetés, hanem a nyomozás természetzerű folyamánya). 20 Yent meghaladó pénzbüntetésnél 30, azon alólinál 10 napi batáridő szabatik ki a megfizetésre. Teljes vagy részleges behajthatlanság esetén az elített valamely dologházba lesz internálva.

Egészen különleges intézkedés a büntetés végrehajtásának felfüggesztése, a mely tulajdonképpen a büntetés feltételes elengedésének tekinthető, mert ha a felfüggesztés vissza nem vonatik, úgy az ítélet bizonyos idő elteltével ipso jure hatályát veszti, azaz elévül. Ha egy büntetlen előéletű, vagy oly egyén, a kinek utolsó büntetése óta hét év eltelt, két évi szabadságbüntetésre ítéltetik, akkor neki ezen büntetés leülésére 1—5 évi felfüggesztés engedélyezhető, mely idő után az ítélet — ha csak a végrehajtás felfüggesztése vissza nem vonatik, vagy az illető más büncselekményért el nem ítéltetik — hatályát veszti.

A feltételes szabadságolás elve teljesen azonos a mienkével.

A beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.

Ilyenek a: *jogos védelem*: a saját vagy más joga ellen intézett közvetlen és jogtalan megtámadás elhárítása céljából alkalmazott kikerülhetetlen cselekmény esetén; *a végszükség*: a saját vagy más élete, testi épsége, egyéni szabadsága vagy vagyona ellen fennforgó veszély elhárítására kikerülhetetlenül szükségessé vált cselekmény esetén.

A büntetőtörvény nem tudása enyhítő ok. (Nálunk a 81. §. szerint nem az.)

Siketnémák vagy egyáltalában nem, vagy enyhén büntetendők.

A büntethetőség a 14-ik évvel kezdődik. (Nálunk a 16. évvel.)

A kísérlet.

Teljesen azonos a magyar büntetőtörvényével.

A visszaesés.

Visszaesés esetén az illető cselekményre kiszabható legmagasabb büntet a mérvének kétszerese szabandó ki. Öt év elteltével — feltéve, hogy ez idő alatt az illető nem követett el egy újabb fegyházzal büntetendő cselekményt — a visszaesés elévül.

A részesség.

Azonos a magyar büntetőtörvényével.

Ha fáj a feje ne tétovázzok, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Ára K 1.20. Kapható minden gyógytárban és drogériában. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítással.

A háló kibuzása.

A Plankton-háló kihuzása.
'Tudományos halászat a Quarnerón.

Büntetésszigorítás.

Egy egészen különleges cselekménynél nyer alkalmazást. T. i. Japánban az ott uralkodó vallás szerint igen nagy fontossága az ösök tisztelete s így ha valaki egyenes ágbeli felfelé menő rokona ellen követ el valamely büntetendő cselekményt, az a legnagyobb szigorítással büntetetik.

Különleges rész.

1. A császári család elleni cselekmények.

A császár, annak anyja, nagyanyja, a trónörökös vagy a császárnak a trónöröklésre kijelölt unokája elleni veszélyes cselekmények halállal, a császári család többi hozzátartozói elleni cselekmények részben halállal, részben pedig életfogytiglani fegyházzal büntetettek; tiszteletellenes cselekmények a császári család, a császári ősi templomok és a császári sirok ellen súlyos fegyházzal büntetettek.

Az uralkodás és alkotmány elleni lázító mozgalmak, úgyszintén az állam területe elleni cselekmények szintén halállal, esetleg fegyházzal büntetettek. (Katonai felszerelési tárgyak, erődítvények rongálása, ellenségességre való járatása, végül kemkedés szintén halállal büntetettek.)

2. A nemzetközi érintkezésre vonatkozó cselekmények.

Az állam területén időző idegen uralkodó vagy köztársasági elnök, úgyszintén azok követei ellen elkövetett tetteleges vagy szóbeli megsértés. (Igen szigoruan, fegyházzal büntetetik.)

Ide sorol a semlegesség megsértése is.

3. A hivatalos eljárást gátló és akadályozó cselekmények.

Ezek: Erőszak, vagy fenyegetés a hivatását teljesítő köztisztviselő ellen, továbbá az ezen hivatalnokok által alkalmazott pecséték vagy egyéb lefoglalási jegyek megrongálása. (Büntetés: fegyház, fogház, pénzbüntetés.)

4. Fogolyszökés vagy szöktetés.

A fogolyszökevény szigorú fegyházzal büntetetik. (Súlyosító körülmény, ha erőszakot használt, vagy a fogházbélyiséget megrongálta.)

Ugyanilyen elbírálás alá esik a fogolyszöktetés a foglyakiserők vagy a fogházőrök által.

5. A büntetés elrejtése és a bizonyítékok megsemmisítése.

Teljesen azonos a magyar Btkv. 374., 375. és 378. §-aival. (Bünpártolás.)

6. A szándékos és a gondatlan gyújtogatás.

A szándékos gyújtogatás halállal büntetetik akkor, ha valamely épület, a vonatnak vagy villamos vasutnak egy kocsija, egy bánya, vagy oly helyiség, mely az emberek lakásául szolgál olyankor gyújtatik meg, ha abban éppen emberek tartózkodtak.

Ha valaki oly tulajdonát képező tárgyat, mely biztosítva, vagy valamely jogi szolgálománnyal megterhelve, vagy lefoglalva nincsen s a közönség ezáltal kárt nem szenved, felgyújt: a cselekmény nem büntetetik. Ha ezen feltételek nem forognak fenn, az eset akként bírálendő el, mintha idegen tárgy lett volna. Úgy a kísérlet, mint az előkészítési munkálatok büntetendők.

A gondatlanságból okozott gyújtogatás pénzbírsággal büntetetik.

Gyújtogatásnak tekintetik: ha idegen tárgyak a löpor gőzkazan stb. felrobbantása által megrongáltaknak, úgyszintén ha valaki gőz, gáz vagy villamos-áram kibocsátása útján megöletik vagy megsebesül.

7. Vizáradás okozása.

Ezen cselekményt az követi el, a ki vizáradás okozása által valamely épületet, a gőz- vagy villamosvasutnak egy kocsiját, egy bányát vagy egyéb oly helyiséget, a melyben emberek tartózkodnak, vizáradás előidézése által megrongál. (Fegyházzal, esetleg halállal büntetetik.) Ide sorolnak: gátak átmetszése, zárlipek megrongálása, végül gondatlanságból okozta vizáradás.

8. A közlekedési eszközök megromlása.

Egyezik a magyar Btkv. 434., 439. és 444. §-aival.

9. Az ópium használatát által elkövetett cselekmények.

Opiumszívás, eladás, vevés, közvetítés fegyházzal büntetetik. (Első tekintetre barbárnak és a személyes illetve cselekvési szabadság rovására esőnek látszik ez a rettenetes szigorú büntetés; azonban a ki ismeri az opiumszívás hatását, a ki tudja, hogy az opiumszívó rövid néhány év alatt testileg, szellemileg teljesen tönkremegy, buta, hülye lesz és mint ilyen nyomorult parasitája lesz az államnak, mondom, a ki ismeri az opiumszívásnak ezt a rettenetes következményeit, az cseppet sem csodálkozik ezen az elrettentési módon, a mely tulajdonképpen präventive van hivatna hatni, mert az tudvalevő, hogy a már megszokott opiumélvezet majdnem lehetetlen leszokni.)

10. Az ivóvíz bemocskolása.

Igen magas — néha halál — büntetéssel sújtatik. Ez a tuzsigorú büntetés abban leli magyarázatát, hogy Japán nem bővelkedik valami túlságosan jó ivóvízben, másrészt tekintetbe veszi az ezen bemocskolás által esetleg okozott tömeges megbetegedéseket és esetleg elhalálozásokat.

11. A szemérem elleni cselekmények.

Az erőszakos nemi közönség, a megfertőztetés, a szemérem elleni büntett és a fajtalanság elvei azonosok a magyar büntetőtörvénykönyvével. Magánindítványra üldöztenek ezen cselekmények mindaddig, míg a cselekmény által az illetőnek halála, testi megsérülése vagy megbetegedése nem idéztetett elő.

A házasságtörés magánindítványra üldöztenek és csak a nő, illetve a nőt elcsábító férfi büntetetik.

Nem ismer a törvény vérfertőzést és állatokkal elkövethető fajtalanságot.

12. Hazárdjáték és fogadás.

Oly játékok és fogadások, melyeknek esélyei kiszámíthatatlanok és az eredmény tisztán a véletlentől függ, mint büntett büntetettek.

13. A vallás elleni cselekmények és a sirok meggyalázása.

Botránysos viselkedés az istentiszteletre szánt helyeken, az istentiszteletnek vagy temetésnek megakadályozása vagy zavarása, a sirok meggyalázása fegyházzal büntetetik.

A halászati készülékek elhelyezése a hajón.

A kihalászott anyag megvizsgálása.

Tudományos halászat a Quarnerón.

Krajnyák Ferencz cz. őrmester.

Ide tartozik mint büntetendő cselekmény az oly egyénnek, a ki nem természetes halállal mult ki, hatósági hullaszemle nélkül való eltemetése.

14. Ólés.

Ezen kifejezés alatt a japán büntetőtörvény a szándékos, közvetlen ólés fogalmát érti; a halálnak e szerint nem szabad a sérülés folyamánként beállani. Viszont nem tesz különbséget gyilkosság, szándékos emberölés stb. között. Az egyenes felmenő ágbeli rokonok megölése halállal büntetetik minden körülmények között.

15. Becsületsértés.

Ha tettelegesség útján hajtatik végre fegyvázzal, egyéb-ként fogházzal és pénzbírsággal büntetetik.

16. Lopás és rablás.

Nagyjában azonos a magyar büntetőtörvénykönyvvel. Egyenes ágbeli rokonok, házasársak és együttlakó rokonok között elkövetett lopás azonban nem büntetetik.

A villamoság bármily uton való eltulajdonítása lopásnak minősítetik.

Krajnyák Ferencz cz. őrmester feldiszítése.

Ő ca. és apostoli kir. Felsége folyó évi július hó 17-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával — mint azt már lapunk előbbi számában is megírtuk — Krajnyák Ferencz IV. számú csendőrkörületbeli cz. őrmesternek, egy gyermeknek a tüzhaltól saját élete veszélyeztetésével történt megmentéséért, a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

A kitüntetett feldiszítése mult hó 25-én fényes ünnepély keretében folyt le a beregzászi csendőrlaktanyá-

ban. Az ünnepélyen a szárny tisztikara és mintegy 53 főnyi legénység jelent meg, kikhez Dobby Sándor százados szárnyparancsnok — a kitüntetett érdemeinek méltatása mellett — magas szárnyalású beszédet intézett, hasonló bátor és nemes tettekre buzdítván őket. Ennek befejezte után a keresztet a kitüntetett mellére feltűzvé, a Konkoly Iván hadnagy által vezetett diszszakasz vonult el díszmenetben a kitüntetett előtt.

Délben a legénység diszszakaszát adott a kitüntetett tiszteletére, melyen a tisztikar és a helybeli rendőrkapitány is részt vett. A lakoma alatt számos felköszöntő hangzott el.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Az áruló zsebkendő.

Irta: Balogh János cz. őrmester.

Alig történik bűncselekmény, a hol a tettesek valamely áruló nyomot vagy jelet vissza ne hagynának magok után. Egyik helyen egy tárgy, másik helyen kéz-, láb-, állat, vagy kocsni nyoma marad, a mely alapos nyomozás mellett rendszeren eredményre is vezet.

Van rá eset, hogy nem is a tett színhelyén, hanem attól jó távol kerül a nyomozó csendőr elé egy-egy tárgy vagy nyom, és nem is gondolja, hogy az a bűncselekménnyel összefüggésben volna vagy lehetne. Az ügyes és előrelátó csendőr figyelmét azonban az ilyenek sem szabad elkerülni, vagy ha ráakadt, nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert sohasem tudhatja vagy következtetheti előre, hogy nem-e éppen az a tárgy vagy az a nyom juttatja őt az eredményhez.

Élénk bizonyíték erre az alábbi eset is.

Az 1904. év július havában a jászapáti őrskörlethez tartozó Jászkisér község előljárósága távbeszélőn arról értesítette az őrsöt, hogy Rác Ignác jászkiséri lakos dinnyecsösz, az őrzésére bízott területen, a császarkunyhó előtt a dinnye földre menő asszonyok agyonlőve találták. Kérte a nyomozás megejtését.

Az értesítés után a helyszínére azonnal kiszállottunk, hol a kunyhó előtt három lépés távolságra — a körülményekből ítélve az éjjeli fekhelyén, bundába takarva, jobboldalt fekve, — fején, — bal homloki részen 9—10 mm. nagyságú golyó által okozott lösebbel és az ebből kiszivárgott nagy vértöccsében találtuk a dinnyecsösz holttestét. Könnyű volt megállapítanunk, hogy az illetőt alvó állapotban lőhették agyon, mert sem dulakodás, sem vergődésének nyoma nem látszott; a kunyhóban mindenét érintetlenül találtuk. Mindezeknél fogva, miután az öngyilkosság esete is teljesen ki volt zárva, jogosan következtethettünk arra, hogy a gyilkosság bosszu műve.

A helyszínen vagy környékén semmi bűnjelt nem találtunk; a hullára akadt asszonyok sem vettek ilyet észre. A nyomokat, ha talán lett is volna valami, a báméskodó nép inár odaérkezésünk előtt szétvárosította. A gyilkosságról senki nem tudott. Lövést senki nem hallott. Hozzátartozói sem gyanúsítottak senkit, sőt igen sokak állítása szerint még haragos embere sem volt a meggyilkoltak; szóval a tettes ismeretlen volt.

Az előírt jelentések megtétele után Gál Ignác őrmester akkori szolnoki járásparancsnok vezetése alatt kilencz csendőr jött a helyszínére. A vizsgáló bizottság is kijött, de az sem fedezett fel az elmondottaknál lényegesebb adatot, csupán a boncolás állapotot meg annyit, hogy a tottes fél méter távolságról egy 9 mm-es forgópisztolylyal lőtte agyon az áldozatot s hogy a halál éjjel 12 óra tájban állhatott be.

Az osztagparancsnok a járőröket különböző irányban a környék átkutatására és kellő puhatólások megojtása végett elindította azzal a megbízással, hogy ostere minden járőr visszatérjen a községbe, hogy esetleges értesüléseiket és

észleleteiket összegezhesse vagy pedig a nyomozásnak más irányt szablasson. Ő maga ez alatt a községben pühatolt.

Az elosztott járőr két tagja a gyilkosság színhelyétől 5—600 lépés távolságra a buzatarlón egy piszkos fehér zsebkendőt talált minden betű vagy bevarrás nélkül. Nem lehetett még tudni, hogy ez a zsebkendő összefüggésben áll-e a bűncselekménnyel vagy sem, de azért felvették, papírba göngyölték és a községbe érkeve, átadták a nyomozást vezető járásparancsnoknak.

Gál őrmester a járőr tagjait egybegyűjtötte és jelentéseiket átvette, azután nemcsak a járőrvezetőknek, de minden csendőrnek hozzászólási jogot adott, miként lehetne megállapítani, hogy összefüggésben áll-e a bünténnyel a talált zsebkendő s ha igen, kinek a tulajdonát képezte? Így többek hozzászólása után, mivel a zsebkendőn kormos piszok és olajnyomok voltak láthatók, abban állapodtak meg, hogy a kendő gépész, fűtő, kovács vagy lakatos mesterséggel foglalkozó egyéné lehetett. Ezt a feltevést támogatta az is, hogy a papírban, melybe a zsebkendő csomagolva volt reszeléstől származó apró vasrészecskéket találtak.

Mintán tehát megállapították, hogy a zsebkendő tulajdonosa milyen egyén személyében keresendő, a pühatolás meg is indított.

A járőrök egy része a kereskedőknél és vasiparosoknál, a másik része pedig a korcsmárosoknál pühatolt s ez utóbbiak nagyobb szerencsével, mert egyik korcsmárostól megtudták, hogy a gyilkosságot megelőző este 11 óra felé három fiatal iparos mulatott a korcsmájában s köztük volt egy lakatos mester is.

Ezt a három fiatal embert a járőr előállította.

A kikérdezés alkalmával valamennyien elismerték a korcsmában létüket, egybehangozóan állították, hogy együtt mentek el onnan s az egyiket, ki közelebb lakott egész hazáig kísérték; B. J. tizenhöz éves lakatos és L. M. tizenhét éves társa távolabb laktak, s együtt tovább, illetve hazáig folytatták utjokat, mindenik a műhelyben hált, ott kivülök senki nem tartózkodott, így sem azt nem lehetett megállapítani, hogy egyenesen haza mentek-e, sem azt, hogy mikor érthettek haza. Állításuk szerint a gyilkosság elkövetési helye felé évek óta nem jártak.

Midőn azonban Gál őrmester a talált zsebkendőt felmutatta előtők, mind a kettő nagy zavarba jött, de különösen B. J., a ki első meglepetésében azonnal beismerte, hogy a zsebkendő az övé és hogy Rác Ignác dinnyecsószot forgópisztolylyal ő lötte agyon 27-én éjjel tizenegy-tizenkét óra közt, vele volt azonban L. M. társa is, a kivel a korcsmából történt hazatérésük után állapodtak meg a gyilkosság részültvitelére.

Rác agyonlövésére abbeli bosszujában határozta el magát, hogy ez, kinek egyik leányonokjába szerelmes volt, megtiltotta a leánynak a vele való további ismeretséget és őt is kitiltotta a házból.

A tett elkövetése után kerülő nton mentek haza és a forgópisztolyt, melylyel az öreg csószot agyonlötte, otthon szétszedte, csövét kitisztította és a nádfedeles ereszbe dugta, a hol utbaigazítása után a járőr fel is találta.

Ezenkívül a lakásán, illetve ládájában eszközölt kutatás alkalmával még három darab hasonló minőségű zsebkendőt is talált.

Társas, L. M. tagudta, hogy tudomása lenno a gyilkosságról, de a B. J. beismerésének közlése után ez is beismert mindent, úgy mint B. J. Mentségül azt hozta fel, hogy mind a ketten kissé ittas állapotban voltak, s ebben az állapotában olyan hatással volt rá elkeseredett barátjának panaszkodása, hogy azt szándékáról lebeszélte meg sem kísérelte, hanem kérésére a gyilkosság színhelyé is vele ment.

Beismerő vallomásuk után mind a kettőt a szolnoki kir. törvényszéknek adtuk át, hol meggondolatlan tettükért méltó büntetésben részesültek.

Igy vezetett bennünket helyes nyomra egy zsebkendő, a melyot pedig nem is a helyszínen, sőt, ha az 5—600 lépésnyi távolságot vesszük, nem is éppen közelében találtunk. De tanulság obból az, hogy a nyomozó csendőrök sohasem szabad figyelmen kívül hagyni a legesekélyebb jelentőségű

tárgyat vagy nyomot sem, mert alapos és ügyes nyomozó és észszerű következtetés mellett, nagyon sokszor és bonyolult esetekben is a legjelentéktelenebbnek látszó és véletlenül talált tárgy vagy nyom is eredményre segíthet.

KÉPEINKHEZ.

Tudományos halászat a Quarnerón

Ha lemegyünk a tengerpartra és nézzük a véghetetlen nagy vizet, önkénytelenül azt kérdezzük, ugyan milyen a világ, milyen az élet odalenn a vizek mélyében? Mert a mit az iskolákban a könyvekből és egy-egy preparatum szemléltetéséből tanolunk, az nagyon is halvány fogalmat nyújt a tenger csodás világáról. Látni kell azt ott a helyszínen, kimenni a tengerre és végignézni azokat az érdekes műveleteket, melyeket Garády Viktor tanár, a fumei tengeri biológiai állomás megteremtője és vezetője végez a tengerészeti hatóság kis „Klotild” gőzösén egy-egy tudományos halászat alkalmával.

Úgy tűnik föl ilyenkor a kis gőzös, mintha valami világkörüli útra készült volna. A fedélzet tele van mindenféle hálóval, a tengerkutatás számtalan eszközével: mélységmérőkkel, termométerekkel, sűrűségmérővel, vízmerítővel, üvegedényekkel, konzerváló folyadékokkal s még egy csomó egyéb furcsa szerszámmal. Ha aztán az elvetett hálót, mely végig suhant a tengerfenéken, magával ragadja mindazokat az élőlényeket, a melyek vonatás közben útjába vetődnek — felhuzzák az emberek, és kiürítik tartalmát a fedélzetre, az szinte hemzseeg a sok élő teremtménytől. Ott nyüzsög a sok hal, rák, csiga, polip, szépia, aktinia, csillag és különféle tuskébőrű tarka össze-visszaságban. De csakhamar előkerülnek az üvegedények és hozzálátnak a gyűjtéshez. Van olyanok, a melyeket élve kell berakni a tenger vízzel telt nagy üvegtartókba, az állatok javarészt azonban mindjárt a hajó fedélzetén konzerválják, különféle konzerváló folyadékkal telt üvegrákba rakosgatják, hogy azután a biológiai állomás aquariumába és a múzeumokba kerüljenek.

Ezt a biológiai állomást néhány évvel ezelőtt létesítette bereskedelmi kormányunk, hogy tengerünk állatvilágát alaposan megismerjük, a mi tengeri halászatunkra is üdvös és hasznos. Sőt a jelenlegi kormány — felismerván a tengeri biológianak a halászat szolgáltatásban való fontosságát, — azzal az eszmével foglalkozik, hogy az intézetet, mely most a tengerészeti hatóság épületében van, legközelebb kibővíti és megfelelő új épületbe helyezi át.

HIRES.

Erdőöri és vadöri vizsgák. A lapunk szerkesztőségéhez intézett gyakori felvilágosítás iránti kérelmek következtében közöljük olvasóinkkal, hogy a földművelésügyi miniszteriumnak folyó évi augusztus 4-én kelt 68370. számú hirdetménye szerint, az erdőöri szakvizsgák a folyó évben október 19-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcson, Kassán, Máramaroszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszebenben, Temesvárott, Pécsen és Szombathelyen, a vadöri vizsgák pedig, az erdőöri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvárt, a vármegye székházában, délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag meg-

tartatni. Mindazok, kik az erdőöri vagy vadöri vizsgát letenni óhajtják, biteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat, 1908 szeptember 30-áig abhoz a kir. erdőfelügyelőhöz tartoznak benyújtani, a kinek székelyén vizsgát tenni kívánnak.

A Büntető-Novella zsebkönyve. E czim alatt Edvi Illés Károly dr., a Btk. hivatott kommentátora, a most szentesített büntető novella rendelkezéseit egy könnyen áttekinthető kis könyvben összefoglalva és jegyzetekkel ellátva bocsátja közre. A novella új intézményeket hoz büntetési rendszerünkbe, és gyökeresen megváltoztatja büntető igazságszolgáltatásunkat. A novella rendelkezései a büntetendő cselekmények legkülönbözőbb területére benyulnak. E kis könyv azok teljes és valódi értelmét, valamint összefüggésüket az érvényben maradt büntető törvényekkel, felvilágosító magyarázattal, s a törvényhozó intenczióit feltűntető jegyzetekkel könnyen felismerhetővé teszi. Edvi Illés Károly dr.-nak ezen munkája kiegészítője a „Magyar büntető törvénynek zsebkönyve” czimű művének. A könyv a Révai részvénytársaságnál jelent meg; ára bekötve 2 K 80 fillér.

Baleset. Mester Mátyás lovas próbacsendőr, a csanád-megyei, apáczai őrön, augusztus 22-én szolgálatból bevonulva szerelékét tisztogatta. Tisztogatás közben az őröirodában foglalatószkodó őraparancsnok forgópisztolyát — melyben az ürítés alkalmával egy töltény véletlenül ben rekedt — szintén meg akarta tisztítani, miközben a forgópisztoly elsült és a próbacsendőr balkezét átfurta. A súlyos sérülést szenvedett próbacsendőr a szegedi csapatkórházba szállíttatott. A vizsgálat bevezetett.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olyesetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szógalattal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezősködéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Fontos. 1. «A kibágások feljelentése» czimű közleménye nem vált be; de «Az ár ló zsebkés» czimű nyomozása sem alkalmas, mert helyes nyomozás mellett a vanyolai kocsmáros már az első nyomozáskor teljesen nyomravezető adatokkal szolgálhatott volna. Az esetből tehát nem az ügyesség, hanem inkább a kellő alaposág hiánya tűnik ki. «Az én első szolgálatom» czimű cikkke, lényegesen rövidítve csak hosszabb idő múlva lesz közölhető, mert, mint tudja, ilyenmő közleménya zsebkönyvön kívül az év elején a lapunkban is megjelent. 2. A büntető novella már szentesítve van, Edvi Illés Károly dr. dolgozta fel egy zsebkönyvben. Olvassa el az erre vonatkozó mai hírünket.

J. S. őrmester. «A tűzesetek keletkezése és nyomozása» cz. cikkke a tűzbiztosítási ügynökök gyanúsítása miatt és mivel új dolgot nem mond, nem közölhető.

K. S. őrsvezető. Beküldött nyomozásában semmi különös találatok nincsen; nem közölhető.

K. M. járásőrmester. «Egy 100 forintos» cz. nyomozása nem közölhető. Az amitás a szolg. ut. 112. §. szerint is tilos. Kéziratokat — mint azt a rovat élén is olvashatja — vissza nem adunk.

N. F. ez. őrsvezető. «A patkószege» cz. közleménye nem alkalmas. Az eredményért az alárendeltjeit az őrszolgálati kötelességsértés elkövetésébe belékényszeríteni nem szabad. 2. Az őraparancsnoki megbízásokat a kerületi parancsnokságok eszközlik; mi nem tudjuk.

S. őrsvezető. Olvassa el lapunk 33. számában megjelent «A m. kir. csendőr legénység nyogdíjigényeiről» czimű közleményt; a második hasáb első bekezdésében megtalálja kérdésére a választ.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Betűtalány.

A hazút nem szereti,
Nem szerette soha.
Pedig lehet, hogy nem volt hozzá
Hazája mostoha.

Az első két betűjét
A suszter használja
Tegy hozzá még egy betűt és már
A boltos kínálja.

Utolsó két betűje
Kocsit húz és cipel, —
Nagy és véres csaták zajába
Tégedet ez visz el! . . .

Számatalány.

5
4 6
3 7
2 8
1 12 11 10 9

A fenti számok úgy helyezendők el, hogy bármely oldalról olvasva 28-at adjanak eredményül.

Megfejtési határidő: 1908 szeptember 21.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 35. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Egy gondolat bűnt engemet». — **Vers-talány:** «Sürgődör». — **Számatalány:**

20 13 23 17 26
19 20 15
22 19 23 13 22
17 19 11
21 18 14 21 25

Helyesen megfejtették: Pap K. őrm. és Kiss M. Gy. csendőr őrsöt, kosnai őrs, herczogfalvi őrs, Balogh J. őrm. és Biró I. őrs. Abádszalók, facseti őrs, Gere S. cs. és Vadász L. pr. cs. Karancsság, Tóth csendőr Kisujszállás, Hatala őrm. Macsonka, Rákóczy J. cs. Beled, bácsalmási őrs, Mester J. őrn. Szalánta, Ferencz S. cz. őrs. Csonoplya, Dömölky őrm. Kisbér, Kiss J. pr. cs. Budapest, Pál S. Fehérvárcsurgó, Ottó cz. őrm. Jászkesér.

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Hatala őrmesternek Macsonkára elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

49871/908. sz.

Hirdetmény.

Az 1907. évi XLVII. t. cz. alapján Ő császári és apostoli királyi Felsege megkoronáztatásának negyvenedik évfordulója alkalmával vert emlékérmek ismeretése és forgalomba bocsátása tárgyában 1907 decz. 31-én 140.336. sz. a. kiadott és a „Budapesti Közlöny” 1908 január 1-én megjelent 1. számában közzétett rendelet mellékletét képező rajzok adatait oda helyesbitem, hogy az ötkoronás ezüst emlékérmek karimáján a mélyített betűkkel irt szavakat egymástól elválasztó ékítményben csak egy csillag van alkalmazva.

A m. kir. pénzügyminisztérium.

Különítményfelállítás.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület területén Aradon, 1908 szeptember hó 1-én egy 5 főből álló különítmény állítottott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi augusztus 21-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásival:

szamosfalvi *Panajott* Sándor, császári és királyi vezérőrnagynak, saját kérelmére egy év tartamára várakozási illetékekkel való szabadságolását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Választott lakhelye: Pozsony.

V. rakoziási illetékekkel való szabadságolás napja: 1908 szeptember 1.

Ő császári és apostoli királyi Felsege folyó évi augusztus 21-én Bad-Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Szelestey Károly ezredes, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelő-helyettesének saját kérelmére jelenlegi állása alól való felmentését és utrakozási illetékekkel egy év tartamára való szabadságoltatását legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Választott lakhelye: Budapest.

Várakozási illetékekkel való szabadságolás napja: 1908 szeptember 1.

Áthelyezettettek:

A m. kir. belügyminister ural egyetértőleg:

jelenlegi szolgálati minőségükben

1908. évi szeptember 16-ával:

verbói *Szluha* Imre II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szentesi szakaszparancsnok, a III. számú csendőrkerülethez Kecskemétre;

egyházpakai *Andrássy* József V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, esztergomi szakaszparancsnok, a II. számú csendőrkerületbe: Szenteesre;

Barssy Gusztáv VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a nyiregyházi 2-ik szakasztól, a nyiregyházi 1-ső szakaszhoz;

ankerstocki *Stockinger* János VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a nyiregyházi 1-ső szakasztól, a nyiregyházi 2-ik szakaszhoz;

Vincze Albert VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a nagyváradi 2-ik szakasztól, a III. sz. csendőrkerületbe: Kiskunfélegyházára;

Valló József III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kiskunfélegyházai szakaszparancsnok, a VIII. számú csendőrkerületbe a nagyváradi 2-ik szakaszhoz;

Somogyi Mihály III. számú csendőrkerületbeli hadnagy, gyöngyösi szakaszparancsnok, az V. sz. csendőrkerületbe: Ipolyságra;

Oláh Ferencz V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ipolysági szakaszparancsnok, a III. számú csendőrkerületbe: Gyöngyösre;

Hieronymi Lajos VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, a szombathelyi 2-ik szakasztól, a III. sz. csendőrkerületbe, a szolnoki 2-ik szakaszhoz.

1908. évi szeptember hó 1-ével:

Vincze János járásörmester, az V. számú csendőrkerulettől, a III. sz. csendőrkerülethez.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Mohir Ferencz törzsörmester szárnyszámvivői teendőinek hosszabb időn át szakértelemmel, lelkiismeretes kötelességtudással és szorgalommal való teljesítéséért.

Soós György és *Bagoly* András járásörmesterek: a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kötelességű, ügybuzgó és eredményes működésükért, alárendeltjeiknek helyes, czéltudatos vezetése és befolyásolásáért, valamint örseiknek rendbentartásáért.

Horváth Pál járásörmester: a közbiztonsági szolgálat terén hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt tanúsított kötelességű, ügybuzgó és eredményes működéséért, alárendeltjeinek helyes, czéltudatos vezetése és befolyásolásáért, valamint örseiknek rendbentartásáért.

Incze József csendőr cz. örvezető: A folyó évi április hó 2-án Szászhermány községben kiütött tüzvész alkalmával a tüzoltás körül, valamint a személy és vagyonbiztonság megvédelésénél kifejtett példás és kiváló tevékenysége és buzgalmaért.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kután Ferencz örvezető, mert Mili Mihály, nyiregyházi ha árbeli lakoson, a nyiregyházi határban a múlt évi június hó 26-án elkövetett bulált okozó súlyos testi sértés tettesét 98 órán át leleményességgel, szakértelemmel és kitartással folytatott nyomozás során Magyar György nyiregyházi határbeli lukos személyében kiderítette, s a bünjelekkel együtt a hatóságnak átadta.

Varga József cz. örvezető, mert egy tolvajsözöretkezet által hosszabb időn át elkövetett tíz rendbeli betöréses lopás tettesét 102 órán át leleményességgel szakértelemmel és kitartással folytatott nyomozás során kiderítette, s a tetteseket a bünjelekkel az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Grammofonok, fuvolák,
czimbalmok, cziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elveink a legszolidabbak.

Vadászfegyverek

serétes, golyós lövegverek, revolverek,
suldi, látucsi, weiperi kártyos gyártm.

Elok és Társa

Budapest, Károly-körút 10.

Inglen képes árjegyzék.

Hegedűk, forgotható és önműködő

hangszerek.

Valódi francia színházi látosórok.

Görs fölé trieder Binoklik.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Szelesán, Demeter csendőr, mert a folyó évi április hó 25-én Álmosd községben kiütött tűz alkalmával a személy és vagyonmentésnél nagy tevékenységet tanúsított, miáltal több értékes tárgyat megmentett, továbbá, mert a folyó évi május hó 1-én Bagamér községben egy szekérbe fogott a megbokrosodott lovakat bátran és elszántan megragadta, miáltal a székerről időközben a lovak közé esett Győri György és leánya ottani lakosokat veszélyes helyzetükből kimentette.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. VII. az. csendőrkerületi parancsnokság által: *Fancsali Elek* cz. őrsvezető, mivel a f. é. április 2-án Szászhermány községben kiütött tűzvész alkalmával a tűzoltás körül, valamint a személy és vagyonbiztonság megvédésénél teljes buzgalom és odaadással működött közre.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Kádár János* csendőr, mert a Mili Mihály nyiregyházi határbeli lakoson a mult évi június hó 26-án elkövetett s halált okozott súlyos testi sértés tettesének hosszabb ideig tartó nyomozásánál járőrvezetőjét odaadással és eredményesen támogatta.

Herbály Lajos csendőr, mert egy tolvajsözötközlet által hosszabb időn át elkövetett betöréses lopások nyomozásánál járőrvezetőjét odaadással támogatta s így az eredmény biztosításában tevékeny része volt.

Juhász János csendőr, mert a folyó évi április hó 25-én Álmosd községben kiütött tűz alkalmával a személy- és vagyonmentésnél járőrvezetőjét igen eredményesen támogatta.

Elnökléptettek:

1908. évi szeptember hó 1-ével:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Tóth Lajos L., German Dezső, Nagy Károly I., Horváth Sándor és *Valuch Lipót* cz. őrsvezető II.-od altisztek. *Őrsvezelőkké.*

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Huszár Sándor, Uzsinity Antal, Lengyel Sándor és *Szabó Sándor* csendőrök.

Házasságra lépett:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Rom Mihály járásofőmester, özv. *Pollák* Károlyné, szül. *Dékány* Annával, 1908 augusztus 25-én, Esztergomban.

PÁLYÁZATOK.

Egy *írnöki* állás a miskolci kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 23-ig.

Egy *írnöki* állás a törökbecsei kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Német, szerb és román nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagybecskerekir. kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 29-ig.

Egy *irodatiszt*, esetleg *irodakezelési* gyakornoki állás a lugosi esetleg más kir. pénzügyigazgatóságnál. Javadalmazás az irodatiszti állásra nézve. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420

korona. A gyakornoki segélydíj 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Irodakezelési vizsga. Kérvények a lugosi kir. pénzügyigazgatósághoz 1908. évi szept. hó 28-ig.

Két erdőlegényi állás a lipótvári m. kir. főerdőhivatal kerületében. Szegedménydíj 400 korona. Lakpénz 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Sajátkezüleg irt kérvények a lipótvári m. kir. főerdőhivatalhoz 1908. szept. 28-ig.

Egy *főfegyőri* állás a váci kir. orsz. fegyintézetnél. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 180 korona. Természetbeni ruházat. Börtönügyi szolgálathoz való jártasság. Magyar nyelv szóban és írásban. Az igazságügyminiszterhez címzett kérvények a fenti intézet igazgatóságához 1908. szept. 24-ig.

Egy *kisegítő* vámolói állás a budapesti m. kir. állami hidak igazgatóságánál. Fizetés 700 korona. Ruhailletmény 150 korona. Szolgálati napokra pótlék 1 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Kérvények a fenti igazgatósághoz 1908. október 9-ig.

Egy *utbiztosi* állás Vas vármegyénél. Fizetés 1400 korona. Utmesteri képzés hiján 1000 kor. Lakpénz 300 korona. Mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Vas vármegye főispánjához 1908. vkt. 1-ig.

Egy *fogházfelügyelői* állás a lugosi kir. ügyészségnél. Fizetés 1400 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Három havi próbaszolgálat. Kérvények a lugosi kir. ügyészség vezetőjéhez 1908. évi október hó 2-ig.

Egy *kapusi* állás a pozsonyi, esetleg áthelyezés esetén más dohánygyári igazgatóságnál. Fizetés 1000 korona. Ruhailletmény 160 korona. Természetbeni lakás. Mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban.

Egy *hivatalozolgai* állás a szomolnoki dohánygyári igazgatóságnál. Fizetés 800 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német nyelv ismerete. Kérvények mindkét állásra a m. kir. dobányjövédéki központi igazgatósághoz Budapesten 1908. évi szeptember hó 30-ig.

Egy *hivatalozolgai* állás a somorjai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pozsonyi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 29-ig.

Egy *pénzügyi fővigyázói* állás a gyulai m. kir. pénzügyigazgatóságnál. Fizetés 1000 K. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a gyulai pénzügyigazgatósághoz 1908. évi szept. 24-ig.

Hat, esetleg 8 erdőaltiszti és 1 segéderdőri állás a bustyabázi m. kir. erdőhivatal kerületében. Az altiszteknél fizetés pótlékkal 700—1000 korona, a segéderdőrnél 500 korona évi szegedménydíj. Természetbeni lakás vagy törvényszerű lakpénz. Mellékilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. Altiszti álláshoz szakvizsga letétele. Sajátkezüleg irt kérvények fenti erdőhivatalhoz 1908. okt. 1-ig.

Egy *pénzügyi kezelési* gyakornoki állás a fő- és szék árosi m. kir. pénzügyigazgatóságnál. 600 korona segélydíj. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények fenti pénzügyigazgatósághoz 1908. október 10-ig.

Egy *hivatalozolgai* állás a gergyószentmiklósi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 180 korona, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, illetve természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Sajátkezüleg irt kérvények a csikszerepai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 30-ig.

Egy *írnöki* állás a nyitrai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyitrai királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi szept. hó 23-ig.

Egy *főfegyőri* és 3 *fegyőri* állás a soproni kir. orsz. fegyintézetnél. Fizetés 1000, illetve 600 korona. Lakpénz 200 korona vagy természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. A fegyőri állásoknál egy évi próbaszolgálat. Az igazságügyminiszterhez címzett és sajátkezüleg irt kérvények a soproni kir. orsz. fegyintézet igazgatóságához 1908. évi szept. 22-ig.

10 *közfegyőri* állás a máriaostrai királyi orsz. letartóztatási intézetnél. Kezdő fizetés 600 korona. Természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Nő állás. Czipész vagy bogár mesteréghen vagy gazdasági teendőkhöz való jártasság. Kérvények a fenti intézet igazgatóságához 1908. szept. 21-ig.